

Valsts ordeņi, ar tiem apbalvotie ogrēnieši	3
Trīs gadu desmiti uz operas skatuves. Maigurs Andermanis	4
Apbalvojumam izvirza pacientes. Agita Auziņa	6
Dzimtās valodas skapās. Anna Baumanē	7
Uzcītīgs darbs policijā. Maija Elstiņa.....	8
Deja – dzīvības saglabāšana. Ojārs Grasis.....	10
Pirmais Amerikas vēstnieks Latvijā. Ints Siliņš.....	12
Piederīga visiem Latvijas dārzēm. Māra Skrīvele.....	14
Izveidota skola ar stiprām tradīcijām. Ludmila Sokolova.....	16
Dziesma remdina sirdi. Margarita Šakina.....	18
Dravā kopš bērnības. Andrejs Mizis.....	20
Ieguldījums Aizsardzības spēku pilnveidošanā. Ārvalis Līgonis Lilientāls.....	22
Apbalvota par kora vadīšanu. Ilga Hermīne Legzdīņa.....	24
Ogres Goda pilsoņa nozīme, ar to apbalvotie ogrēnieši.....	26
Ogre – visa dzīve. Raimonds Javoišs.....	27
Dzīve saistīta ar mūziku. Leons Amoliņš.....	28
Ogre – tuva dvēselei. Alfons Normunds Āliņš.....	30
Kursu bāzes direktors. Arvīds Boķis.....	32
Dzīvojamo māju masīvs – sagatavots dzīvošanai. Viktors Grižibovskis.....	34
Izskolotas vairākas paaudzes. Inese Olga Lemhena.....	36
Aktīvi attīstīta kultūras dzīve. Kornēlija Lukševica.....	38
Darbam atdots mūžs. Vilma Millere.....	40
Sirds un dvēsele - Lazdukalna parkā. Benita Špakovska, Jānis Špakovskis.....	42
Uzcelta baznīca. Georgijs Tailovs.....	44
Pārvaldījusi jūtu pasaules mākslu. Vija Vansoviča.....	46
Līdzās ģimenes godos. Lidijsa Vītola.....	47
Aizaulē aizgājušie goda ogrēnieši.....	48
Alberts Bergmanis.....	48
Milda Feldmane.....	49
Ada Jurjāne.....	50
Jānis Līmans.....	52
Augusts Meijers.....	54
Džons des Tombe.....	56
Rasma Zaķe.....	58
Pēcvārds.....	60

Aizrit gadi un gadsimti, mainās paaudzes, savijas likteņi, taču cilvēks, mainoties laikam līdzī, ir un vienmēr būs vienīgais – katrs ar savu vārdu un savu uzdevumu dzīvē. Cilvēks ir mūsu vislielākais skaistums un vērtība. Ikvienam no mums ir savas dzimtas saknes, kas vienviet savijušās mūsu dzimtajā Latvijā un kas pastāvīgi dzen jaunus as-nus, neļaujot tautai aiziet nebūtībā.

Mūsu saknes ir šeit, Ogrē, Latvijas likteņupes Daugavas krastā. Mēs paši esam izvēlējušies šo vietu un saucam to par savu. Te ir mūsu mājas, un mēs gribam, lai par savām tās sauktu arī nākamās paaudzes. Mēs paši, ikviens no mums, ierakstām kādu vārdu, rindu vai lappusi savas pilsētas, novada un rajona vēsturē. Mēs atrodam labus cilvēkus tuvākās un tālākās zemēs, saņemam viņu atbalstu un palīdzību mūsu nākotnes veidošanā.

Latvija nupat atskatījās uz 90 vēstures ga-diem, Ogre – uz 80. Savu daļu mūsu pilsētas un visas valsts izaugsmē ir devuši arī Ogres Goda pilsoņi un Valsts ordeņiem un goda zīmēm ap-balvotie ogrēnieši. Viņiem sakām paldies par šeit nodzīvotajiem gadiem, paveikto darbu un par padomiem, ko esam saņēmuši un saņemam ikdienā.

Edvīns Bartkevičs,

Ogres novada domes priekšsēdētājs

Triju Zvaigžņu ordenis ar devīzi “Per aspera ad astra” (Caur ciešanām uz zvaigznēm) dibināts 1924.gada 25.martā par godu Latvijas valsts dzimšanai 1918.gada 18.novembrī. Okupācija un Otrais pasaules karš ilgāk nekā uz 50 gadiem pārtrauca šī ordeņa pastāvēšanu. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas Triju Zvaigžņu ordeni atjaunoja 1994.gada 25.oktobrī. Ordeni piešķir par nopelniem Tēvijas labā - valsts, pašvaldību, sabiedriskajā, kultūras un saimnieciskajā darbā. Ar ordeni var apbalvot arī obligātā dienesta karavīrus un citu valstu pilsoņus. Par nopelniem uzskatāma ilgstoša, priekšzīmīga un panākumiem bagāta darbība, kā arī atsevišķi izcili darbi Latvijas neatkarības atjaunošanas vai valsts tālākās nostiprināšanas un veidošanas laikā.

Ar Valsts ordeņiem apbalvoti Ogres novada iedzīvotāji Leons Amoliņš (arī Ogres Goda pilsonis), Maigurs Andermanis, Agīta Auziņa, Anna Baumanē, Maija Elstiņa, Ojārs Grasis, Ilga Hermīne Legzdiņa, Ints Siliņš, Māra Skrīvele, Ludmila Sokolova, Atzinības krustu ieguvis Andrejs Mizis un Margarita Šakina, savukārt Ārvaldis Līgonis Lilientāls ir Viestura ordeņa kavalieris.

Viestura ordenis ar devīzi “Confortamini et pugnate” (Esiet stipri un cīnieties) dibināts 1938. gadā sakarā ar Latvijas valsts 20.gadadienu senās patstāvīgās Latvijas varenības piemiņai. Ordeņa meta autors ir mākslinieks Herberts Mangolds. Viestura ordenim ir piecas šķiras un triju pakāpju goda zīmes. Tas bija tikai militārs apbalvojums. Viestura ordeni piešķīra par nopelniem valsts bruņoto spēku audzināšanā un sabiedriskās kārtības uzturēšanā, valsts robežu sargāšanā un valstiskuma apziņas ieaudzināšanā pilsoņos. Tas ir samērā rets apbalvojums, jo pirmā apbalvošana notika 1938.gada 17.novembrī, bet pēdējā – 1940.gada 13.jūnijā. Ar “Valsts apbalvojumu likumu” tas atjaunots 2004.gadā.

Atzinības krusts (Croix de la Reconnaissance) ar devīzi “Pour les honnetes gens” (Godaprāta ļaudīm) nodibināts 1710.gadā Liepājā, godinot Kurzemes un Zemgales hercogistes slavas laikus. Ordenim bija statūti, kas sastāvēja no 13 punktiem. Tajos bija ierakstīts, ka ordenis tiek dibināts, pateicoties Dievam par hercogistes atgūšanu, kā arī lai atzīmētu pārciestās nelaimes un ilgo prombūtni no savas zemes. Ordeņa kavalieru skaits bija ierobežots. Tas beidza pastāvēt 1711. gadā ar hercoga Frīdriha Vilhelma nāvi. Atzinības ordenis bija pirmais un vienīgais Kurzemes hercogistes apbalvojums. 1938. gadā LR ordenis atjaunots, to veidoja līdzīgu vecajam ordenim (meta mākslinieks Gustavs Šķilters). Atzinības krustam ir piecas šķiras un četru pakāpju goda zīmes, bet 1940.gada 26.februārī tika izdarīti grozījumi likumā “Par ordeņiem un goda zīmēm”, nosakot, ka Atzinības Krustam ir trīs pakāpju goda zīmes un vēl sevišķā divu izmēru pirmā pakāpe. Atzinības krustu piešķīra par izcilu Tēvijas mīlestību un par nopelniem valsts, sabiedrības un kultūras darbā.

Trīs gadu desmitus uz operas skatuves

Maigurs Andermanis (07.07.1922.)

dzimis Rīgā. Beidzis Kronvalda pamatskolu, studējis Valsts tehnikuma ķīmijas nodaļā, bet 1939.gadā mācības pārtraucis un sācis strādāt fotolaboratorijā par ķīmiķi. No šī laika viņam palicis atmiņā spilgts notikums: “Sveicām kādu kolēģi jubilejā ar dziesmu “Augstu laimi, prieku...”. Es, protams, arī dziedāju, un kolēģis, dzirdot manu balsi, teica, ka man noteikti jādodas uz Tautas konservatoriju, kur es patiešām tiku uzņemts, bet mācības ilga īsu brīdi, jo mani iesauca leģionā.” Mīlestība pret dziesmu M.Andermanim radusies jau bērnībā, kad kopīgās sanāksšanās un jubilejās dziedājusi visa ģimene. Arī deviņus gadus vecākā māsa Mirdza bieži brāli ņēmusi līdzi uz operu, kur viņš noskatījies daudzas izrādes. Maiguram radusies interese par to, kas notiek operā. Arī četrus gadus jaunākajam brālim Gunāram bijusi ļoti laba balss. 21 gada vecumā Maigurs iesaukts leģionā, izsūtīts uz Krieviju. Pēc kapitulācijas 1945.gadā nosūtīts uz Sibīrijas nometni Komsomoļskā, kur piespiedu darbos aizvadījis pusotru gadu. 1947.gadā atgriezies mājās un apmeties pie krustmātes ārpus Rīgas, jo pilsētā pierakstīties viņam bija aizliegts. Maigurs nu varēja atkal pievērsties dziedāšanai. Viņš sācis mācīties pie privātskolotājiem, iestājies P.Jurjāna mūzikas skolas vokālajā studijā vakara kursos pie E.Rakuzinas, kur sastapis arī savu nākamo sievu Āriju, ar kuru nu kopā laimīgi nodzīvoti jau seši gadu desmiti.

Pirms uzņemšanas Latvijas Nacionālajā operā Maigurs strādājis dažādos darbus – Jāņa baznīcā par mācītāja sekretāru, alus fabrikas saimniecības daļā, par sekretāru pie profesora Rudzīša. Pēc kara darbojušies daudzi dažādi pašdarbības klubi. Vienā no tiem, Būvstrādnieku centrālajā

M. Andermanis uz skatuves

klubā, iestājies arī jaunais dziedātājs. “Kādā koncertā man bija jādzied trīs ārijas,” atceras M. Andermanis, “manu uzstāšanos dzirdēja arī toreizējais operas un baleta teātra galvenais režisors Kārlis Liepa, kurš tieši tobrīd meklēja operai jaunus kadrus. Operas korī mani uzņēma 1953.gadā. Sākotnēji man uzticēja dažādas mazas lomas, bet jau 1956.gadā pieņēma par solistu.” Dziedātāja pirmā loma bijusi Toreo-dora loma operā “Karmena”. Maigurs dziedājis baritona tembrā dziedamas lomas, kas galvenokārt paredzētas negatīvajiem varoņiem. “Man patika šīs dramatiskās lomas, īpaši Skarpija loma no operas “Toska”, arī Makbets. Ja pats būtu jauns, tad noteikti tik labi jauno lomās nevarētu iejusties,” ar smaidu atzīst dziedātājs.

Maigurs iekārtojās kladi, kurā atzīmējis visas operas, lomas un datumus, kad

tās dziedājis, kā arī koncertus, kuros uzstājies. Klādē atzīmēts, ka, piemēram, Verdī operas “Aīda” Amonasro lomu viņš dziedājis 40 reizes laikā no 1960. līdz 1982.gadam; Vāgnera “Klīstošā holandieša” Holandieša lomu dziedājis 27 reizes, arī savā 50 gadu jubilejas koncertā; Pučini operas “M-e Butterfly” konsula Šarplesa lomu laikā no 1957. līdz 1985.gadam dziedājis 54 reizes; Verdī “Makbetu” izpildījis 30 reizes, arī savā 60 gadu jubilejas koncertā 1982. gada 25.septembrī, bet Žilinska operas “Zelta zirgs” Bierna lomu dziedājis 200 izrādēs! Kopumā bijušas apmēram 58 dažādas lomas.

M. Andermanis atklāj, ka jaunai operas izrādei bija jāgatavojas caurmērā divi mēneši: “Sākumā bija mēģinājumi kopā ar koncertmeistaru, tad ar orķestri, tad uz skatuves kopā ar režisoru. Esmu dziedājis lomas gan itāļu, gan latviešu

**Latvijas Valsts prezidente
V. V. Freiberga 2003.gadā dziedātājam
pasniedz Triju Zvaigžņu ordeni**

un krievu valodā, viesizrādēs viesojies pa visu Latviju, Lietuvā, Igaunijā, Krievijā, Polijā, Ukrainā.” 64 gadu vecumā M. Andermanis aizgājis no operas skatuves, jo jutis, ka atmiņa vairs nav tik laba – pirms izrādēm bijis liels uztraukums, vai visu varēs atcerēties. “Mūzika jau negaida,” piebilst Maigurs.

Ogrē Andermanu ģimene dzīvo kopš 1995.gada. Te bija apmetušies Ārijas vecāki. “Šodien nemaz nevaru iedomāties, ka varētu dzīvot kur citur,” domā Maigurs, “kad vēl Rīgā pasniedzu vokālās stundas, devos uz turieni ar vilcienu. Izkāpjot Rīgā, šķita, ka tur nav ko elpot. Man Ogrē ļoti patīk. Cilvēki apkārt arī labestīgi, bieži vien, satiekot uz ielas, jautā, vai nevajag palīdzēt.”

M. Andermana meita Armanda beigusi LU Filoloģijas fakultātes Latviešu valodas un literatūras nodaļu, strādā Latvijas Radio 3 *Klasika* par redaktori. Ir mazmeita Lauma. 1965.gadā M. Andermanim piešķirts Latvijas PSR Nopelniem bagātā skatuves mākslinieka goda nosaukums, 2001.gadā – Latvijas Kultūrkapitāla fonda balva “Mūža stipendiāts” par mūža ieguldījumu kultūrā un “Aldara gada balva operai” (sudraba operas siluets) – balva par mūža ieguldījumu Latvijas operas un baleta mākslā. 2003.gada novembrī dziedātājam pasniegts V šķiras Triju Zvaigžņu ordenis un diploms par nopelniem Latvijas labā.

Apbalvojumam izvirza pacientes

Agita Auziņa (26.07.1933.) dzimusi Bauskā. Agitas mamma bijusi skolotāja, tētis – Latvijas armijas virsnieks, represēts, miris Sibīrijā. A.Auziņa mācījusies Bauskas septiņgadīgajā skolā, pēc tam Bauskas vidusskolā. Beigusi Latvijas Valsts Fiziskās kultūras institūtu, pēc tam studējusi Rīgas Medicīnas institūtā. “Jau studiju gados, ceturtajā kursā, uzsākot mācības Dzemdniecības un ginekoloģijas klīnikā, zināju, ka izvēlēšos tieši šo specialitāti,” viņa atklāj. “Praktiskās nodarbības mūsu grupai vadīja docente Miķe. Mani ļoti ietekmēja docentes personība, viņas plašās teorētiskās zināšanas dzemdniecībā un ginekoloģijā, bagātā darba pieredze, augstā erudīcija.” Strādājot studentu zinātniskajā pulciņā, docentes Miķes vadībā Agita veikusi vairākus zinātniskus pētījumus, kas devis pamatus arī vēlākajā dzīvē praktiskos novērojumus apkopot vairākās publikācijās. Viņa atzīst, ka savu darbu dara no sirds, pielietojot visas savas zināšanas un palīgmēodes. “Ir liels gandarījums, kad pēc ārstēšanās varu savai pacientei pateikt: “Jūs esat vesela!” Ārstēju jau trešo paaudzi. Nereti pacientes atceras, ka esmu pieņēmusi dzemdības viņai un viņas meitai. Darbs medicīnā ir komandas darbs. Mans tuvākais palīgs jau 30 gadus ir vecmāte Ināra Leiere, ļoti zinoša un sirsnīga. Viņa jebkuru darbu veic ar augstu pienākuma apziņu.”

Ogrē Agitai aizritējuši 37 dzīves gadi. “Pirmās atmiņas man saistās ar brīnišķīgo dabu, Ogres upi, Zilajiem kalniem, priedēm un eglēm,” atceras ārste, “arī ar taciņu gar upi, ko vairākus gadus ik rītu mēroju, ejot no stacijas uz darbu slimnīcā, jo pirmos gadus dzīvoju Rīgā.” Atmiņā palikuši arī laipnie, atsaucīgie Ogres pilsētas izpildkomitejas darbinieki, kuriem vēl joprojām A.Auziņa ir pateicīga par iespēju dzīvot ļoti skaistā vietā. “Viennozīmīgi – Ogre ir mana pilsēta, ar tās izaugsmi, ar vērienīgiem kultūras pasākumiem, ar brīnišķīgiem cilvēkiem, ar drosmīgiem projektiem, kas veicina ogrieņu labklājību – jaunas slimnīcas celtniecība, pilsētas labiekārtošana un citi, cerībā nākotnē kļūt Eiropas skaistāko un sakoptāko pilsētu skaitā. Tas ļoti iepriecina un dod pozitīvu enerģiju darbam,” domā A.Auziņa.

A.Auziņas vīrs Bruno šobrīd ir pensionēts skolotājs, meita Dace – grāmatvede - ekonomiste, dēls Andris miris. Ārstei ir četri mazbērni: Mārtiņš strādā zobārstniecībā, Gatis ir menedžeris auto firmā, Guntis nodarbojas ar astronomiju, bet Guna, Banku augstskolā ieguvusi maģistra grādu, tagad strādā par biznesa attīstības vadītāju privātfirmā. Mazmazdēliņam Kristoferam ir gads. Pirms Latvijas neatkarības atgūšanas A.Auziņa saņēmusi Veselības aizsardzības ministrijas Goda rakstu, kā arī Atzinības rakstu no Ogres rajona izpildkomitejas. Triju Zvaigžņu ordeņa Zelta goda zīmi A.Auziņai pasniedza 1997.gadā. Šim apbalvojumam ārsti izvirzīja viņas pacientes.

Dzimtās valodas skaņās

Anna Baumane (20.01.1940.) dzimusi Bauskas rajona Iecavas pagastā, zemnieku ģimenē. Viņa beigusi Liepājas Pedagoģisko institūtu, apguvusi pamatskolas un dziedāšanas skolotājas specialitāti. Rīgā, Logopēdijas fakultātē 1996.gadā ieguva maģistra grādu pedagoģijā, logopēdijas specialitātē. No 1963. līdz 2006.gadam viņa bijusi Ogres 1.vidusskolas un Ogres rajona galvenā logopēde. “Dzīvot un strādāt Ogrē ir liels gods,” atzīst logopēde A.Baumane.

Šobrīd viņa lasa lekcijas LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē, ir docente Rēzeknes augstskolā, kurā sagatavo jaunus logopēdus, kā arī ir vieslektore Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē.

Valodas traucējumu novēršanu A.Baumane veic ar lielu rūpību, laipnību, centību un augstu profesionālo sagatavotību. Logopēde dzimtās valodas skaņas palīdzējusi izrunāt ap 1000 bērniem.

A.Baumane ir publicējusi vairāk nekā desmit grāmatas par logopēdiju. Viņa ir Pedagogu izglītības atbalsta centra organizētā mācību grāmatu konkursa divkārtēja laureāte, saņēmusi Luda Bērziņa prēmiju (1995., 1996.g.), vairākus Goda rakstus un 2000.gadā – Triju Zvaigžņu Zelta goda zīmi. Apbalvojums piešķirts par ilgu, pacietīgu, nesavtīgu darbu.

A.Baumanes meita Inese ir beigusi LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāti, ieguvusi latviešu valodas un literatūras skolotājas un surdologopēdes specialitāti. Šobrīd Inese strādā Ogres Amatniecības vidusskolā. Mazdēls Kaspars beidzis Ogres arodģimnāziju. Kādā domrakstā viņš rakstījis: “Ja jums kādreiz nosalušas rokas vai dvēselē sāpe, tad ziniet – Kalna skolā strādā mana Omīte, kurai piemīt labestība un pašizlīdzība – vērtības, ko nemērojam naudā.”

Uzcītīgs darbs policijā

Maija Elstiņa (25.02.1949.) visu dzīvi aizvadījusi Ogres rajonā – Lēdmanē, Krapē, tad Ogrē. Beigusi Skrīveru A.Upīša vidusskolu, pēc tam no 1968. līdz 1970.gadam strādājusi Ogres rajona prokuratūrā par sekretāri. Studējusi Latvijas Valsts universitātes Juridiskajā fakultātē. Kad augstskolā notikušas darba pārrunas ar darba sadales komisiiju, M.Elstiņa vienīgā teikusi, ka vēlas strādāt Ogrē. Tā arī notika. 1975.gada augustā viņa sāka strādāt Ogres milicijā par izmeklētāju. Bijusi arī izmeklēšanas nodaļas priekšniece, policijas pārvaldes priekšnieka vietniece, nereti priekšnieka prombūtnes laikā pildījusi viņa pienākumus.

Ogrē M.Elstiņa dzīvo kopš 1982.gada. “Jau bērnībā, kad kopā ar mammu devos uz poliklīniku vai vēlāk uz vieglatlētikas sacensībām, man Ogre ļoti patika,” viņa atceras, “šķita maza, zaļa un jauka pilsēta. Īpaši laikā, kad vēl nebija kombināta. Tad Mālkalnes masīva vietā pletās zaļas pļavas.”

Šobrīd M.Elstiņa ir Ogres rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 1.nodaļas vecākā inspektore. 1998.gada 30.novembrī viņai piešķirta Triju Zvaigžņu ordeņa Zelta goda zīme par nopelniem Latvijas labā. 2007.gada decembrī iegūts Iekšlietu ministrijas augstākais apbalvojums – Goda zīme “Par Tēviju”. Darba gaitā saņemti vairāki goda raksti, pateicības un nozīme par uzcītīgu darbu policijā. M.Elstiņa uzskata, ka policijā var strādāt tikai tādi cilvēki, kuri ar to saista visu darba mūžu, kuri policijā strādātu savas pārliecības un aicinājuma vadīti.

M.Elstiņas vaļasprieks - tautas dejas kolektīvā “Ogrēnietis”. Maija pirmajā rindā otrā no labās

Brīvajā laikā viņa ar lielāko prieku dodas uz senioru deju kolektīvu “Ogrēnietis”, kurā dejo jau deviņus gadus. No pilsētas trokšņiem un kņadas Maija patveras dzimtajā Krapē, kur apkopj savu dārziņu. “Manuprāt, Ogrē

ir labi cilvēki. Varbūt tas tāpēc, ka te tomēr jau vēsturiski valda kūrortpilsētas gaisotne?” smaidot vaicā M.Elstiņa.

Viņas meita Liene beigusi Ogres 1.vidusskolu. Vienlaikus studijām LU Juridiskajā fakultātē strādājusi Ogres ra-

jona policijas pārvaldē par izmeklētāju, šobrīd ir Rīgas rajona prokurore, dzīvo Ogrē. M.Elstiņai ir divi mazbērni – Marta un Valters.

10 Deja – dzīvības saglabāšana

Ojārs Grasis (26.01.1935.) dzimis un visu dzīvi aizvadījis Rīgā. Tēvs bijis radiotehniķis, mamma – režisore. Ojārs uzskata, ka gēnus, kas saistās ar darbu uz skatuves, viņš mantojis no mātes, kura 40.gados strādājusi Limbažu tautas teātrī par režisori un bijusi cieši saistīta ar skatuvi.

Interesi par deju O.Grasim radījis Pumpuru vidusskolas pedagogs Osvalds Štrauss, pie kura Ojārs sācis dejot jau 7.klasē. Atgriežoties no armijas, viņu uzaicināja pievienoties Valsts dziesmu un deju ansambļa “Sakta” kolektīvam. Drīz vien Ojārs pieņēmis pamatsastāvā.

Beidzot Asaru pamatskolu, 1947.gadā O.Grasis iestājies Jūrmalas Pumpura vidusskolā, pēc tam – Rīgas Būvniecības tehnikumā. Laikā no 1958. līdz 1976.gadam viņš ieguvis profesionālās iemaņas pie deju horeogrāfiem O.Štrausa, S.Budo, A.Bērziņa un I.Strodes, bet režijas pamatus – pie P.Lūča un M.Teteres.

O.Graša radošās dzīves darba lauks vienmēr bijis plašs un piepildīts. No 1958. līdz 1963.gadam viņš bijis Valsts dziesmu un deju ansambļa “Sakta” solists, no 1963. – 1978.gadam – LPSR Valsts filharmonijas solists, četrus gadus arī Rīgas estrādes orķestra solists un TDA “Ritenītis” mākslinieciskās vadītājas Zigrīdas Grases (sievas) asistents, vēlāk vadītājs. No 1981.līdz 1990.gadam – Engures vecākās un vidējās paaudzes deju kolektīva vadītājs. Jau 1988.gadā uzsācis darbu ar Garkalnes

O. Grasis ar savu deju kolektīvu "Ogrēnietis"

pagasta kultūras nama "Berģi" vecākās paaudzes deju kolektīvu "Baltābele" (vada to vēl joprojām). Kopš 2000. gada ir Ogres kultūras centra vecākās paaudzes deju kolektīva "Ogrēnietis" vadītājs.

O. Grasis vadījis LPSR dejotāju programmu Olimpisko spēļu atklāšanas koncertā Maskavā (1980. gadā, horeogrāfs Uldis Žagata), bijis Kurzemes novada deju kolektīvu mākslinieciskais vadītājs (1998. gadā), laukuma horeogrāfijas autors. 1998. gadā O. Grasis piedalījies deju lieluzveduma "Solis laikā" 4. daļā "Pie Dzintara jūras" kā horeogrāfijas līdzautors, laukuma horeogrāfijas autors. 2001. gadā piedalījies Dziesmu un deju svētku "Rīgai 800" deju lieluzvedumā "Viena saule, viena zeme", kurā asistējis dejas "Plācenītis" laukumā. Viņš horeogrāfējis deju popūriju "Jautrs vakars lauku sētā",

"Puiša polka", "Ventiņu rotaļa", "Mēs ejam", "Lai tik stāv", "Vecie zābaciņi" u.c. Godalgotas vietas jaunrades deju skatēs ieguvušas O. Graša dejas "Pie galdiņa danci vedu", "Pie cepures man zieds", "Raibais runcis" u.c.

O. Grasis 1990. gadā bijis svētku virsvadītājs XX Vispārējos latviešu dziesmu un X deju svētkos, pēc 11 gadiem - Rīgas, Jēkabpils un Ogres rajonu deju kolektīvu virsvadītājs.

O. Grasis sevi dēvē par autodidaktu, jo visas savā profesijā nepieciešamās iemaņas viņš apguvis pašmācības ceļā. Kā atzīst horeogrāfs, liels ieguvums bijusi arī sievas Zigrīdas, baletdejotājas, līdzdalība viņa profesionālajā izaugsmē.

Pirmie iespaidi par Ogrī O. Grasi radušies 80. gadu beigās, 90. gadu sākumā, kad viņš šeit uzsācis darbu kā Ogres rajona deju kolektīvu virsvadītājs.

O. Grasi šajā laikā izveidojusies laba sadarbība ar kolhoza "Lāčplēsis" galveno ekonomistu, tautas deju ansambļa "Lāčplēsis" vadītāju Vairi Ceimeru.

O. Grasis uzskata, ka Ogrē ir ļoti atsaucīgi cilvēki. "Ogrēnieši savā būtībā ir simpātiski, ar viņiem gribas kontaktēties. Ogrēnieši ir atvērti, ar viņiem kopā var daudz labu lietu sadarīt," uzskata horeogrāfs un piebilst, ka senioru deju grupa "Ogrēnietis" viņu ļoti radoši stimulē, tāpēc arī pēdējā laikā Ogrē viņam izdevies realizēt vairākas savu horeogrāfiju ieceres.

Pēdējos gados brīvajā laikā horeogrāfs labprāt dodas uz savu lauku īpašumu Tukuma rajona Apšu ciemā pie jūras, tomēr viņš neaizmirst par savu saikni ar dejotājiem. "Blakus ikdienas dzīvei jābūt augstākiem kritērijiem, kas tur pie dzīvības," uzskata horeogrāfs. "Kad es redzu, ka ir tapusi jauna deja, tas man kalpo kā dzīvības saglabāšanas princips. Cilvēks, kurš saistīts ar skatuvi, ir ar citādāku redzes fokusu."

Par sava darba augļiem lielākais gandarījums horeogrāfam esot tad, kad piepildās viņa idejas. "Jūtu prieku, kad redzu, ka cilvēki, ar kuriem strādāju, attīsta manu dejas ideju; kad redzu, ka viņi jūt to ideju, ka viņi tajā dzīvo."

Par aktīvo iesaistīšanos un paveikto kultūras dzīvē 2005. gada oktobrī O. Grasi pasniegta Triju Zvaigžņu ordeņa Zelta goda zīme.

O. Grasis ir precējies ar dejotāju un pedagoģi Zigrīdu Grasi. Ir dēls Ivars.

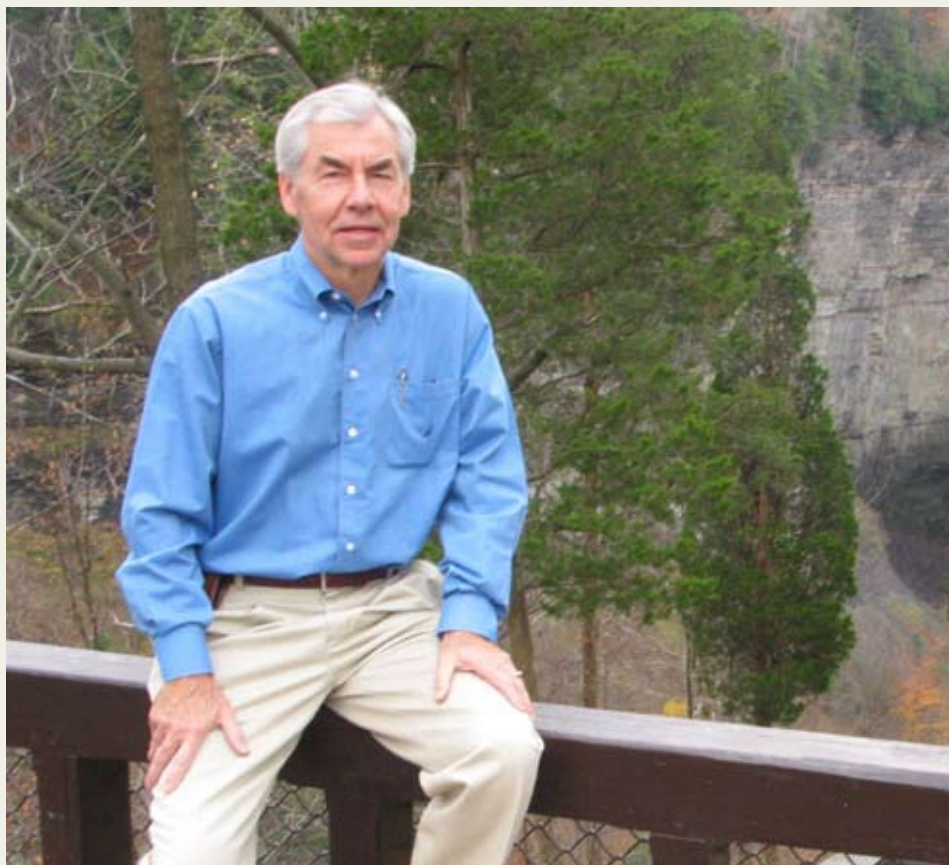
Pirmais Amerikas vēstnieks Latvijā

Ints Siliņš (25.03.1942.) dzimis Rīgā, Veltas Bērziņas un Leonīda Siliņa ģimenē. Mamma strādājusi Lauksaimniecības departamentā, bet tēvs bijis agronoms. Drīz pēc Inta dzimšanas Siliņu ģimene sākusi dzīvot Ogrē, mātes tēva Ernesta Bērziņa piederošajā Ogresgrīvas muižā, kuru sākotnēji viņš nomājis un ar laiku izpircis. 1944.gadā māte kopā ar divgadīgo dēlu emigrējusi uz nometni Vācijā, un 1949.gadā – uz Ameriku, Baltimoras apkaimi. Šeit Ints sācis skolas gaitas, bet vidusskolu pabeidzis Pensilvānijas štatā. Augstāko izglītību I.Siliņš ieguvis prestižajā Princetonas universitātē, izvēloties studēt filozofiju. Zināšanas papildinātas universitātē Londonā.

Pirmā darba vieta Intam bijusi avīzē “Vašingtonas zvaigzne” (Washington Star), pēc tam viņš strādājis par tehnisko redaktoru, tad – Valsts departamentā. Kā diplomāts I.Siliņš devies uz vairākām pasaules vietām – Vjetnamu, Rumāniju, Vašingtonu, Haiti, Krieviju (Sanktpēterburga), Zviedriju, Franciju (Strasbūra). Pateicoties šim darbam, bez latviešu un angļu valodas viņš mācījies zviedru, krievu, rumāņu, vjetnamiešu, franču un vācu valodu.

1991.gadā, kad Latvija atguva savu neatkarību, Ints Siliņš ieradās Rīgā kā ASV valdības pilnvarotais, lai izveidotu Amerikas vēstniecību. I.Siliņš kļuva par pirmo ASV vēstnieku Latvijā un atradās šajā postenī līdz 1995.gadam.

Pēc atgriešanās Amerikā Ints vairākus gadus strādājis Čikāgas universitātē, vadot seminārus un lasot lekcijas

par ASV ārpolitikas jautājumiem, bijis goda priekšsēdētājs starptautiskā konferencē par situāciju Baltijas valstīs pēc neatkarības atgūšanas.

Pirmo reizi Latvijā Intam Siliņam bijusi iespēja atgriezties 1975.gadā, bet tolaik viņam nebija atļauts apciemot Ogrē. “Ogrē pirmo reizi nokļuvu 1992.gadā,” atceras I.Siliņš, “1998.gadā saņēmu mantojumā no tantes Margitas vecāku īpašumu “Ogresgrīvas muiža”, vajadzēja to sākt apsaimniekot.” Tā maz pamazām kopā ar sievu Elizabeti viņš aizvien biežāk apciemojis savu dzim-

to pusi. Šobrīd Ints ar sievu vairākus mēnešus dzīvo gan Ogrē, gan Amerikā, kur dēlu atgriežamies vēl aizvien gaida māte.

I.Siliņš saņēmis vairākus ASV valsts departamenta apbalvojumus par paveikto starptautisko attiecību jomā. 1995.gadā bijušajam vēstniekam pasniegts Triju Zvaigžņu ordenis, kas piešķirts par vēstnieka darbu Latvijā. Intam ir gandarījums, ka deviņdesmito gadu sākumā ar savu darbību viņš spēja vienot un harmonizēt Latvijas un ASV intereses, dodot savu ieguldījumu

1994.gada jūlijā Rīgā. No kreisās: B. Klintons, I. Siliņš, M. Gailis, A. Jurkāns

Rotari kluba biedri strādā pie Ogres vecupes. I. Siliņš vidū

gan padomju karaspēka izvešanā, gan demokrātijas pamatu dibināšanā, kā arī pārejas no plānveida uz tirgus ekonomiku atvieglošanā un starptautisko ekonomisko attiecību veidošanā.

I.Siliņš ir viens no pretkorupcijas organizācijas *Delna Latvijā* dibinātājiem, viņš aktīvi iesaistījies Ogres Rotari klubā un ir ASV - Baltijas fonda valdes loceklis.

“Agrāk man maz laika atlika lasīšanai, tāpēc šobrīd ar lielāko prieku lasu,” par saviem vaļaspriekiem saka I.Siliņš, “mani interesē viss. Lasu gan zinātniskus rakstus, gan romānus.” Kaut arī darba dēļ Intam nācies dzīvot dažādās pasaules vietās, ceļošana vēl arvien viņam spēj atklāt kaut ko jaunu. Viņš uzskata, ka ir vērts labāk iepazīt Latviju, un tam nereti velta nedēļu nogales. Spilgti atmiņā palicis trīs nedēļu ceļojums ar dēlu Nikolasu uz Norvēģijas ziemeļiem. 2008.gada vasaras garākais un iespaidiem bagātākais bijis kopā ar sievu veiktais brauciens, ar vilcienu šķērsojot ASV.

I.Siliņš ar savu sievu Elizabeti iepazīnies Rumānijā, apprecējušies 1976. gadā. Ģimenē auguši četri bērni – Keita (Kate), Metjū (Matthew), Lūkass (Lucas) un Nikolass (Nicholas). Intam ir četri mazbērni: Džordžs (George), Viljams (William), Aleksandrs (Alexander) un Arons (Aaron). Meita Kate ir apciemojusi Latviju tajā laikā, kad Ints pildīja vēstnieka pienākumus, bet dēls Nikolass Latvijā ir bijis vairākkārt un izjūt saikni ar Ogrī.

Piederīga visiem Latvijas dārziem

Māra Skrīvele (09.02.1935.) – dzimusi Ogresgala pagasta “Mazstal-dātos”. Ar augļkopību M.Skrīvele ir saistīta jau kopš bērnības.

Māras māte, agronome, strādājusi dažādās specializētajās augļkopības saimniecībās, kur pa vasarām meita viņai palīdzējusi. Pēc vidusskolas Māra sākusi studēt neklātienē Latvijas Valsts universitātē dabas zinātņu specialitātē. Paralēli studijām strādājusi par bioloģijas skolotāju Valmieras Viestura vidusskolā, kur kopā ar skolēniem veikusi dažādus pētījumus gan siltumnīcā, gan augļu dārzā.

1963.gadā M.Skrīvele sāka strādāt Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacijā. Šeit viņa veica pētījumus par ražas ķīmisko normēšanu, lai samazinātu ražošanas periodiskumu. To rezultāti apkopoti disertācijā, kuru pētniece aizstāvējusi 1971.gadā. Kopš 1972.gada Māra veikusi ābeļu, bumbieru un plūmju šķirņu pārbaudi. Izveidota plaša introducēto šķirņu, kā arī republikas selekcionāru hibrīdu kolekcija, kuras izvērtēšanas rezultātā valsts šķirņu salīdzināšanai no 1984. līdz 1988.gadam nodotas ābeļu šķirnes “Iedzēnu”, “Alro”, “Forele”, “Stars” un “Sarma”, bumbieru šķirne “Kursa”. Viņa ir līdzautore reģistrētajām ābeļu šķirnēm “Ilga”, “Atmoda”, “Magone”, kā arī plūmju šķirnei “Lāse”.

Šķirņu pārbaudes liecināja, ka nepieciešami plašāki pētījumi par šķirņu, potcelmu un vainaga

veidošanas mijiedarbību, tāpēc 1987. gadā Pūrē kopā ar I. Dimzu iekārtoti izmēģinājumi, kuros ābeļu šķirnēm pētīta dažādu auguma klonaudžu potcelmu, kā arī dažādu vainagu veidošanas paņēmieni ietekme uz ražību un veģetatīvo augšanu.

1987. gadā līdzās izmēģinājumu darbam M. Skrīvele sāka pildīt Latvijas Zemkopības zinātniski pētnieciskā institūta augļkopības nodaļas vadītājas pienākumus. Galvenais uzdevums bija panākt selekcionāra P. Upīša atstātā hibrīdu fonda izvērtēšanu Dobelē, kas kopā ar kolēģiem arī sekmīgi veikts.

Pārmaiņu laiks 1995. gadā uz P. Upīša dārza bāzes jāva izveidot jaunu augļkopības izmēģinājumu staciju ar augstas kvalitātes zinātnisko darbinieku kolektīvu.

Tā kā zemes reformas rezultātā pieauga interese par augļkopību, pēc M. Skrīveles iniciatīvas šeit turpināta ne tikai selekcija, bet arī uzsākti plaši pētījumi par intensīvu augļu un ogu dārzu iekārtošanu un audzēšanas tehnoloģiju Latvijā, šķirņu un potcelmu kombinācijām, par ābeļu šķirņu vainagu veidošanas īpatnībām atkarībā no šķirņu audzēšanas ekonomiskās efektivitātes. Uzsākta arī augļu un ogu pārstrādes eksperimentālās laboratorijas izveide.

Pašreiz stacija jau izveidojusies par modernu Augļkopības institūtu ar dažādām laboratorijām un darbības virzieniem. Ar plašu sadarbību ne tikai ar mūsu, bet arī citu valstu

zinātniekiem starptautisku projektu ietvaros. M. Skrīvele turpina darbu šajā institūtā, vadot ne tikai institūta zinātniskās padomes darbu, bet arī lielu ZM subsidētu projektu par integrētās augļu un ogu audzēšanas tehnoloģijām, kura ietvaros pētījumi tiek veikti Dobelē un piecās citās zinātniskajās iestādēs. Šobrīd viņa ir Augļkopības institūta vadošā pētniece. “Augļu koks ir līdzīgs cilvēkam – lai izaugtu personība, tā ir jāveido,” uzskata M. Skrīvele.

Pētniece lasījusi lekcijas dažādās auditorijās, organizējusi un piedalījusies augļu izstādēs, iesaistījusies arī Latvijas Augļkopības asociācijas izveidē un tās valdes darbā. M. Skrīvele ir autore vai līdzautore 56 zinātniskām, ap 150 populārzinātniskām publikācijām un 6 monogrāfijām.

Pētniece saņēmusi vairākus apbalvojumus: 1985. gadā - tautsaimniecības sasniegumu izstādes bronzas medaļu, 1990. gadā – “Latvijas PSR agrorūpnieciskā kompleksa teicamnieks”, 1980. un 1982. gadā – Lauksaimniecības ministrijas goda rakstus, 1980. un 1985. gadā – Latvijas PSR Zinību biedrības goda rakstus. 1996. gadā bijusi konkursa “Sējējs” laureāte zinātnē. 1999. gadā M. Skrīvelei pasniegts Triju Zvaigžņu ordenis. 2002. gadā viņa saņēmusi LZA un LLMZA Pauļa Lejiņa balvu par intensīvas augļkopības zinātnisko pamatu izstrādi Latvijas apstākļos, 2005. gadā – ZM medaļu “Par centību”. Pētniece ieguvusi Valsts emeritētā

zinātnieka nosaukumu.

Brīvajā laikā Māra labprāt dodas dārzā un veido augļu koku vainagus, sēņo, risina krustvārdu mīklas, lasa grāmatas un klausās klasisko mūziku.

Par savu pilsētu M. Skrīvele atklāj: “Ogre – tā ir mana dzimtā puse. Tās vārds ilgu gadus man bija kā noslēpums, kuru dažreiz gribējās arī izzināt tuvāk. Un augļkopība – tā ir visa mana dzīve, tāpēc jutos piederīga ne tikai Ogrēi, Pūrei vai Dobelei, bet visiem Latvijas dārzniekiem un augļkopjiem ar visām to problēmām, rūpēm un sāpēm, arī ar prieku un panākumiem.”

Izveidota skola ar stiprām tradīcijām

Ludmila Sokolova (06.07.1945.)

dzimusi Krievijā. Ogrē dzīvo kopš 1954.gada. Te viņa absolvējusi Ogres 1.vidusskolu, vēlāk uzsākusi darba gaitas, strādājot par pionieru vadītāju. 1972.gadā krievu valodas un literatūras pedagoģe pārcēlusies uz jaunuzcelto Jaunogres vidusskolu, pēc tam darba gaitas turpinātas Rīgas 16. un 45.vidusskolā.

L.Sokolova 80. gadu vidū neilgu laiku strādājusi Latvijas Kompartijas Ogres rajona komitejā par skolu instruktori, bet 1985. gadā ievēlēta par Ogres rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieci. 1991.gadā L.Sokolova atgriezies pedagoģiskajā darbā, uzņemoties Jaunogres vidusskolas vadību.

Direktore rūpējusies ne tikai par savas skolas tehniskās un mācību materiālās bāzes nostiprināšanu un modernizēšanu, bet nerimstoši gādājusi par augstu pedagoģiskā procesa kvalitātes nodrošināšanu mazākumtautību skolā. Pateicoties direktores nelokāmajai nostājai un prasīgumam, skolā augstā līmenī tiek mācīta latviešu valoda.

L.Sokolova ar savu personisko paraugu iedvesmoja skolas pedagogus latviešu valodu ieviest kā valsts valodu mācību priekšmetu apgūvē. Bilingvālās mācību metodes izmantošana Jaunogres vidusskolu veidoja par vienu no atbalsta izglītības iestādēm Latvijā. Šīs skolas pedagogi strādāja par multiplikatoriem, palīdzot citu mazākumtautību skolu skolotājiem šīs metodes ieviešanā, tādējādi veicinot

latviešu valodas pozīciju nostiprināšanos un mazākumtautību iedzīvotāju integrēšanos Latvijas sabiedrībā.

Skolas direktore un pedagogi ir devuši milzīgu ieguldījumu darbā ar skolēnu vecākiem, veicinot viņu integrāciju sabiedrībā, palīdzot apgūt latviešu valodu un kļūt par Latvijas Republikas pilsoņiem. Kopā ar pedagogiem saviem vecākiem latviešu valodu palīdz apgūt arī skolēni.

Visiem skolas skolēniem ir iespēja izpaust savas dotības un radošo dzirk-

sti arī interešu izglītības pulciņos un ārpusstundu pasākumos. Jaunogres vidusskola ir viena no visaktīvākajām jaunsargu kustībā. Pedagogi un skolēni pastāvīgi iesaistās dažādos Latvijas mēroga un starptautiskos projektos. Ir izveidojusies cieša sadarbība ar skolām Polijā, Krievijā, Lietuvā un Francijā.

Jaunogres vidusskolā ir noteiktas tradīcijas – notiek teātra dienas, intelektuālas sacensības, diskusiju vakari, talantu konkursi, klases dodas ekskursijās. Jaunogres vidusskolas

jaunieši vāc un apkopo savas skolas un pilsētas nozīmīgākos notikumus.

L.Sokolova Jaunogres vidusskolu izveidojusi par skolu ar stiprām tradīcijām un spēcīgu vārdu. Jau vairākkārt direktore ir ievēlēta par Ogres novada domes deputāti.

2003.gadā direktorei piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis par pašaizliedzīgu darbu izglītības jomā, sabiedrības integrācijas veicināšanā un nopelniem Latvijas valsts labā.

Dziesma remdina sirdi

Margarita Šakina (13.03.1926.) dzimusi Viļakas pagasta Ilziņciemā. Tētis Jānis un māmiņa Staņislava rūpējušies par savu saimniecību un lielo ģimeni – septiņiem bērniem. Margarita piedalījusies saimniecības apkopšanā, beigusi Eržapoles sešgadīgo pamatskolu.

1951.gadā Margarita apprecējusies ar Boļeslavu un apmetusies pie vīra Baharevas ciemā. Viņa strādājusi savā saimniecībā, kā arī devusies kolhoza darbos. Ģimenē pasaulē nācis dēls Viktors (miris) un meita Ināra. Beidzot Lejiņu četrgadīgo skolu, bērni bija jāskolo tālāk, bet līdz tuvākajai skolai mērojams tāls ceļš. Šakinu ģimene izlēmusi celt savu māju. Boļeslavs, pēc profesijas celtnieks, saviem spēkiem uzcēlis māju Rekavā, kur veicis celtnieka darbus, bet Margarita strādājusi sadzīves pakalpojumu kombinātā par adītāju. Dēls izmācījies Jaungulbenē par šoferi, bet meita beigusi Viļakas mūzikas skolu, tad studējusi Rīgas tehnikumā. Beidzot tehnikumu, Ināra nosūtīta darbā uz Ogrī. Margarita pie meitas braukusi ciemos katru gadu, līdz Ināru dzīves ceļš aizvedis uz Roju. Savu mājvietu viņa atstājusi vecākiem. Margarita ar Boļeslavu uz dzīvi Ogrē pārcēlās 1986.gadā. “Šeit jutāmies gluži kā debesīs,” saka Margarita, “nebija vairs jāveic daudzi ikdienas darbi, kādi bija jāpadara, dzīvojot laukos.”

Mīlestība un cieņa pret dziesmu, mūziku, reliģiju, pret latviešu folkloru Margaritai šūpulī likusi viņas māmiņa Staņislava Šaicāne. “Mani vecāki bija

ticīgi. Vēl pie mammas brunča turoties, es katru svētdienu ar ģimeni devos uz baznīcu,” viņa atceras. “Kad tēvs pirms Jāņiem mājās rīkoja talkas, pa dienu visi talcinieki strādāja, bet pa nakti dziedājām. Mamma visu nakti varēja dziedāt, nevienu dziesmu neatkārtojusi.” Margarita aktīvi dziedājusi Rekavas etnogrāfiskajā ansambļī “Atmiņas”, pēc tam arī Ogrē, korī “Artava”. Izveidojoties labai sadarbībai ar kori

“Rasa”, Margarita ar kori uzstājusies arī Parīzē.

Liela daļa teicējas balss ierakstu fiksēti vairāk nekā 20 gadu garumā. M.Šakinas balss ieraksti atrodami Latviešu folkloras krātuvē, Latvijas valsts un ārvalstu mediju, folkloras pētnieku u.c. arhīvos. Ar teicēju aktīvi sadarbojušies gan etnogrāfiskie ansambļi, gan folkloras kopas “Skandenieki”, “Grodi”, “Artava”.

Novērtējot teicējas ieguldījumu

2007.gada maijs. Latviešu biedrības namā M. Šakina saņem Atzinības krustu

Latvijas kultūrā un atzīmējot viņas 80.dzimšanas dienu, 2006.gadā izdots kompaktdisks "Caur sirdi debesīs". Albumā dzirdama 21 dziesma no četrām dažādām kolekcijām, sākot ar 1983.gada ierakstiem, kas atrodami Latvijas Valsts Kinofotofondokumentu arhīvā, 1990.gada Māra Jansona

ieskaņojumi, kas glabājas viņa vadītajā Tautas mūzikas centra arhīvā, Mārtiņa Boiko un Gitas Lanceres veiktie ieraksti, kas pieejami Latvijas Radio fonotēkā, un beidzot ar jaunākiem 2005.gada Latvijas Radio studijā tapušiem dziedājumu ierakstiem.

M.Šakina pārstāv Ziemeļlatgales tra-

dicionālās dziedāšanas stilu. Teicējas repertuārs ir ļoti plašs. Tas aptver visas galvenās funkcionālās nišas, kādas izmantotas dziedāšanai tradicionālās kultūras apstākļos.

M.Šakina ir Valsts Kultūrkapitāla fonda mūža stipendiāte. 2001.gadā viņa saņēmusi Lielo folkloras balvu par mūža ieguldījumu. 2006.gada oktobrī Ogres novada dome ierosināja apbalvot M. Šakinu ar Valsts apbalvojumu par ieguldījumu Latvijas kultūrā. 2007. gada maijā Latviešu biedrības namā viņa saņēma Atzinības krustu par nopelniem Latvijas valsts labā.

Margaritai ir septiņi mazbērni – Inga, Egija, Viha, Ženija, Agnija, Andris un Arvis, kā arī četri mazmazbērni – Diāna, Armands, Rimants un Estere.

Pati Margarita Šakina savu sūtību apliecina šādi: "Dziesma sirdi mierina un priecina, remdina arī, kad ir bēdas. Dziesma ir visdārgākais, kas ir manā dzīvē. Es domāju, ka daudziem, kuri mīl dziesmu - tautas dziesmu, tāpat garīgās dziesmas, dziesma ir galvenais. Kurš dzied, tas divkārtīgi lūdzas. To arī baznīcā tikām dzirdējuši, ka dziedāt – tā ir ļoti liela Dieva dāvana. Es esmu ļoti laimīga, ka man Dievs devis tādu balsi."

Dravā kopš bērnības

Andrejs Mizis (12.03.1936.) dzimis Smiltēnē, dzīvojis un audzis Valkas pusē, Vijciemā, mežsarga ģimenē. Interese par biškopību Andrejam radusies jau bērnībā, kad tēvs, kura dravā atradušās vairākas bišu saimes, pie sevis nereti aicinājis apkārtējos mežsargus uz medus balli. Tie bijuši īpaši svētki, kurā mests un garšots medus, notikušas sarunas, kurās varēja piedalīties arī bērni.

A.Mizis studējis Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā agronomiju un neklātienē apguvis biškopja profesiju Vissavienības lauksaimniecības tehnikumā Krievijā, Butovā. Tehnikuma eksāmenus nokārtojis Latvijā. Mācoties Agronomijas fakultātes ceturtajā kursā, iestājies darbā Zaļenieku tehnikumā par biškopi un biškopības priekšmetu pasniedzēju. Kad 1960.gada martā durvis vēra Vecbebru lauksaimniecības skolas biškopības nodaļa, A.Mizis sācis tur strādāt kopā ar sievu. Vecbebru lauksaimniecības skolā bijis skolotājs, mācību pārzinis, bet, atverot Vecbebru biškopības tehnikumu, iecelts par tā direktoru. Vadījis Latvijas Biškopības izmēģinājumu staciju, bijis kompleksās biškopības brigādes brigadieris Vecbebru sovhoztehnikumā. 1978. gadā ar ģimeni - sievu un trim dēliem - nonācis Ciemupē. Līdz 1982.gadam strādājis par biškopi kolhozā "Kopdarbs". 1982. gadā - tad, kad Lāčplēša kolhoza biškope aizgājusi dekrētā, viņas vietā stājies A.Mizis. Līdz 1992.gadam bijis "Lāčplēša" augļu-dārzu un biškopības produktu pārstrādes ceha vadītājs, pēc

trīs dēli – Uldis (autoservisa īpašnieks), Normunds (Vispasaules krājaizdevumu sabiedrības Eiropas un Āzijas reģiona vadītājs) un Didzis (autotransporta kompānijas SIA “Miandum” īpašnieks), kā arī pieci mazbērni – Baiba, Anda, Liene, Lauris un Patrīcija.

“Mana biogrāfija bijusi raiba. Dažādās vietās esmu dzīvojis, bet par savu saucu Ciempu, kur dzīvoju arī tagad,” saka A.Mizis. “Kopā ar sievu un dēliem Ciempā ieradāmies 1978.gadā. Te mums piešķīra zemes gabalu, kur kopā ar ģimeni uzcēlām māju. Tagad tur dzīvojam trīs paaudzes – es ar sievu Moniku, kā arī jaunākā un vecākā dēla ģimenes.”

Par Atzinības krusta kavalieri biškapis iecelts 2007.gada novembrī. Apbalvojums piešķirts par priekšzīmīgu, godīgu darbu un mūža ieguldījumu Latvijas biškopības attīstībā un jauno biškopju audzināšanā. Saņēmis arī LPSR Lauksaimniecības ministrijas Goda rakstu par audzēkņu izmēģinājumu darba rezultātiem biškopībā; Vissavienības Tautsaimniecības sasniegumu izstādes zelta, sudraba un bronzas medaļas par sasniegumiem biškopības produktu pārstrādē un nozares attīstībā agrofirmā – kolhozā “Lāčplēsis”; Latvijas Pārtikas centra 1.pakāpes diplomu par kvalitatīvu medu. A.Mizim ir apmēram 150 publikācijas dažādos žurnālos un grāmatās.

tam līdz 1997.gadam – paju sabiedrības “Lāčplēsis” valdes priekšsēdētājs. 1991. gada decembrī viņš nodibinājis savu

uzņēmumu (biškopības produktu firma “Miandum”), vada to arī šobrīd.

A.Mizis ir precējies, ģimenē auguši

Ieguldījums Aizsardzības spēku pilnveidošanā

Ārvalis Līgonis Lilientāls (07.08.1931.)

nācis no Vidzemes. Lilientālu dzimtas saknes meklējamas Valmieras rajona Jeru pagastā. Ārvaldis Līgonis ieguvis agronoma specialitāti Priekuļu Lauksaimniecības tehnikumā, pēc tam iestājies Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Agronomijas fakultātē un vienlaikus strādājis Siguldas rajona izpildkomitejā par lauksaimniecības nodaļas vadītāju. Studijas nācies pārtraukt, jo 1952.gadā viņš iesaukts padomju armijā.

Militārās zināšanas Lilientāls apguvis pretgaisa aizsardzības kara skolā Alūksnē, kuru beidzis ar leitnanta pakāpi. Par dažādiem militārajiem jautājumiem Ārvaldis bija jau dzirdējis no tēva, kurš savulaik piedalījies Pirmajā pasaules karā.

Lilientāls dienējis padomju bruņoto spēku apakšvienībās, vienībās un štābos Krievijā - Maskavā, Tambovā, Gorkijā un Brjanskā. Kaļiņinas Pretgaisa aizsardzības akadēmijā ieguvis augstāko militāro izglītību, no padomju bruņotajiem spēkiem Lilientāls kā pulkvedis demobilizējies 1987.gadā.

Ārvaldis Lilientāls Latvijā atgriezies brīdī, kad sākās nacionālās atbrīvošanās kustības. Latviešu strēlnieku apvienībā Lilientāls piedalījies Valsts aizsardzības projektu izstrādē. Viņš bija viens no tiem, kurš izstrādāja LR Aizsardzības spēku iekārtas reglamentu.

1991.gada maijā Lilientāls kļuva par Ministru Padomes Sabiedriskās drošības departamenta galveno speciālistu, gada beigās uz tā bāzes iz-

vietnieku – Aizsardzības spēku štāba priekšnieku kļuva atvaļinātais pulkvedis Ārvaldis Līgonis Lilientāls. Viņš ir pirmais štāba priekšnieks atjaunotajā Latvijas armijā.

Ārvaldis uzsver, ka mūsu Nacionālo bruņoto spēku izveidē ir noderējis viss – gan padomju laika karavīru zināšanas, gan Latvijas armijas pieredze un rietumu speciālistu atbalsts.

Atgriežoties no dienesta Krievijā, Ārvaldis Līgonis ar ģimeni apmeties Ogrē. “Dzīvot Ogrē izvēlējos tāpēc, ka šī bija salīdzinoši jaļa pilsēta, tuvu Rīgai, laba satiksme ar galvaspilsētu,” atklāj Ā.L.Lilientāls. Lai arī Lilientāli Ogrē dzīvo nedaudz vairāk kā divdesmit gadu, Ārvaldis Lilientāls uzskata, ka Ogrē noteikti ir viņa pilsēta.

Kopā ar sievu Mirdzu Brigitu Lilientāls laulībā nodzīvojis jau 46 gadus. Viņa dēli gājuši tēva pēdās – Aigars beidzis pretgaisa aizsardzības kara skolu Gorkijā, Andis – Ļeņingradas politisko kara skolu. Nu jau Lilientāls ir vectētiņš mazdēliem Artūram un Aināram. Ā.L.Lilientāls kopā ar sievu nereti pieskata mazdēlu Aināru un labprāt dodas uz savu dārzu Ikšķilē.

2004. gada 16.oktobrī toreizējais LR Nacionālo bruņoto spēku komandiera militārais padomnieks, atvaļinātais pulkvedis saņēmis III šķiras Viestura ordeni par nopelniem Latvijas labā - valsts bruņoto spēku veidošanā.

Par savas valsts drošību Lilientāla kungs ir pārliecināts: “Esam Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts, kas mums garantē pilnīgu drošību.”

veidoja Aizsardzības ministrijas Strateģiskās plānošanas pārvaldi, kurā Lilientāls bija priekšnieka vietnieks – organizatoriskās daļas priekšnieks.

1992.gadā Ministru Padome par pirmo Aizsardzības spēku komandieri iecēla atvaļināto pulkvedi Daini Turlo, bet par Aizsardzības spēku komandiera

Apbalvota par kora vadīšanu

Ilga Hermīne Legzdīņa (02.04.1924.) dzimusi Valkas rajona Ēveles pagastā. Mamma Emma Rozālija un tēvs Kārlis Rūdolfs bijuši lauksaimnieki, 1949.gadā izvesti. Ģimenē auguši četri bērni – Ilgas dvīņu māsa Gaida Nellija, brāļi Jānis Voldemārs un Zigfrīds.

Ilga Hermīne mācījusies Ēveles pagas-

ta pamatskolā. 1945.gadā beigusi 30 kilometrus attālo Valmieras ģimnāziju. Pēc tam mācījusies 2.medicīniskajā māsu skolā. 1947.gadā Ilga apprecējusies, pasaulē nācis dēls Andris un meita Līga.

1957.gadā viņa divus gadus strādājusi 49.vidusskolā par bibliotekāres palīdzi

un 1961.gadā sākusi strādāt P.Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas bakteoroloģijas laboratorijā par vecāko laboranti. Šajā darba vietā aizritējuši visi darba gadi, līdz Ilga Hermīne devusies pensijā. Arī viņas dzīvesvieta no 1945.gada 57 gadus bijusi nemainīga – Rīga, Valdemāra iela.

I.Hermīne Legzdiņa (1.rindā, centrā, ar oranžu lakatu) Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas sieviešu kora “Stradiņi” 60.dzimšanas dienā

Triju Zvaigžņu ordenis I.H.Legzdiņai pasniegts 1999.gadā. Tas saņemts par 30 gadu garo darbu, ko viņa ieguldījusi Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas sieviešu kora “Stradiņi” vadīšanā. 2008.gada 25.maijā šis koris atzīmēja savu 60.dzimšanas dienu.

Ogri Ilga pirmo reizi iepazinusi 2001. gadā, dodoties ciemos pie dēla Andra ģimenes, kura te dzīvo. “Ar Ogri man saistās Zilie kalni,” saka I.H.Legzdiņa. “Es ļoti pārdzīvoju, kad bērni tur aiz sevis atstāja lielu nekārtību. Priecājos par jauno Brīvības ielu un man ļoti patīk tilts, kas ved uz estrādi.”

Ilga Hermīne atzīst, ka Ogre patiesībā viņai ir sveša pilsēta, šeit viņa aizvadījusi tikai vienu pilnu ziemu un šobrīd uz Ogrī dodas tikai kā ciemiņš.

Lai arī Legzdiņas kundze šogad atzīmējusi savu 84.dzimšanas dienu, viņa aizvien aktīvi darbojas, apkopj zemīti savās mājās Saulkrastos un nereti pieskata mazmeitiņu un mazmazdēliņu. “Stādu puķes, kopju zālīti,” viņa saka par vasaras darbiem. “Ar kori esmu izbraukusi visu Eiropu un man nekur nav tik ļoti patīcis kā savā Latvijā. Nekur nav tādas debesis, nekur nav tādi gubu mākoņi.”

I.H.Legzdiņai ir četras mazmeitas – Ilze, Ieva, Elīna un Justīne, un viens mazmazdēliņš Roberts.

Četras trioletas

Tai pusē, kur man dzimtā vieta,
Visgaišāk rotā saule, prieks.
Sirds mīlām atmiņām ir sieta
Tai pusē, kur man dzimtā vieta,
Kur pirmā taka dzīvē ieta.
Kas manim atgriezties gan liegs
Tai pusē, kur man dzimtā vieta
Un gaišāk rotā saule, prieks?

Kas mīlāks man kā tēva mājas,
Ar kupliem senču ozoliem,
Kur druvas šalcot sarunājas?
Vai labi iet vai slikti klājas.
Lai kur man šodien gaita stājas,
Šalc vēji pāri tālumiem –
Kas mīlāks vēl kā tēva mājas
Ar kupliem senču ozoliem?
(..)

Tai sētā, kur es audzis, dzimis,
Man strādāt netrūkst spēks un prieks.
Kur pirmo vagu esmu dzinis,
Un darbā prieku iepazīnis,
Tur pūlēšos es nenorimis,
Un darbs man dzīvi nesalieks.
Tai sētā, kur es audzis, dzimis,
Man dzīvot, strādāt divkārs prieks!

Jānis Liepiņš

Nosaukumu **“Ogres Goda pilsonis”** piešķir Ogres pilsētas pašvaldība personām par īpaši nozīmīgu ieguldījumu Ogres pilsētas attīstībā. Kandidātus šim nosaukumam var izvirzīt Ogres novada domes deputāti, domes pastāvīgās komitejas un komisijas, kā arī Ogrē reģistrētas juridiskās personas un ne mazāk kā desmit Ogres pilsētas iedzīvotāji. Personai, kurai piešķirts nosaukums **“Ogres Goda pilsonis”**, tiek izsniegta krūšu nozīme

un domes priekšsēdētāja parakstīts apliecinājums par attiecīgā apbalvojuma piešķiršanu.

Šobrīd Ogrei ir 13 Goda pilsoņi – Leons Amoliņš (apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni), Alfons Normunds Āliņš, Arvīds Boķis, Viktors Grižibovskis, Raimonds Javoišs, Inese Olga Lemheņa, Kornēlija Lukševica, Vilma Millere, Benita Špakovska, Jānis Špakovskis, Georgijs Tailovs, Vija Vansoviča, Lidija Vītola.

Seši Goda pilsoņi ir aizgājuši aizsaulē – Alberts Bergmanis, Milda Feldmane (apbalvota ar Triju Zvaigžņu ordeni), Ada Jurjāne (apbalvota ar Triju Zvaigžņu ordeni), Jānis Līmans (apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni), Augusts Meijers (apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni), Džons des Tombe (Ogres sadraudzības pilsētas Hengelo (Nīderlande) pašvaldības pārstāvis), Rasma Zaķe.

Ogre – visa dzīve

Raimonds Javoišs (02.08.1942.) Ogri par savu sauc no 1947.gada, kad Smilšu ielā 5 Raimondu kopā ar mazāko brāli pieņēma Anna un Eduards Bergmansoni. R.Javoiša vecāki bija nonāvēti kara laikā.

1960.gadā Raimonds pabeidzis Ogres vidusskolu, pēc tam vēlējies studēt Rīgas Politehniskajā institūtā, bet nav pieņemts, jo vidusskolas laikā nebija iestājies komjaunatnē.

Pirmais darba gads aizritējis Ogres vidusskolā, kur viņš strādājis par fizikas un ķīmijas laborantu. Vienlaikus iestājies Elektromehāniskā tehnikuma vakara nodaļā. Gadu pēc studijām Raimonds uzsācis darbu televīzijas ateljē Ogres iecirknī kā televizoru remontu meistars. No 1972. gada desmit gadi aizritējuši, vadot šo iecirkni. 1982.gadā R.Javoišu ievēlēja par pilsētas padomes deputātu, izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieku. Kad viņu uz neilgu laiku pārcēla darbā uz Ogres rajona padomes sociālās palīdzības nodaļu, izdevās atvērt Lauberes bērnunamu, iekārtot Madlienas pansionātu, cilvēkiem palīdzot atrast pajumti, aprūpi un siltumu.

Kopš 1982.gada R.Javoiša darbs saistīts ar pašvaldību, ar sociālo sfēru. Viņš ieguldījis nesavtīgu darbu ne tikai grūtībās nonākušu cilvēku, bet visas pilsētas labklājības celšanā. Ogrniešu cieņas un mīlestības apliecinājums pret R.Javoišu ir arī viņa augstais reitings katrās pašvaldību vēlēšanās.

2004.gada novembrī Ogres novada dome piešķīra R.Javoišam Ogres Goda pilsoņa nosaukumu.

“Ogre ir visa mana dzīve. Mans darbs, mana mīlestība, prieki un bēdas. Ļoti gribu, lai Ogre ik dienas top skaistāka, bagātāka, bet cilvēki – laimīgāki,” vēl Ogres Goda pilsonis.

R.Javoišam ir liela ģimene – meitas Jolanta, Solveiga un Brigita, mazdēli Krišjānis, Kārlis, Reinis un mazmeitas Katrīna Elīza, Marija Luīze un Anna Marlēna.

Dzīve saistīta ar mūziku

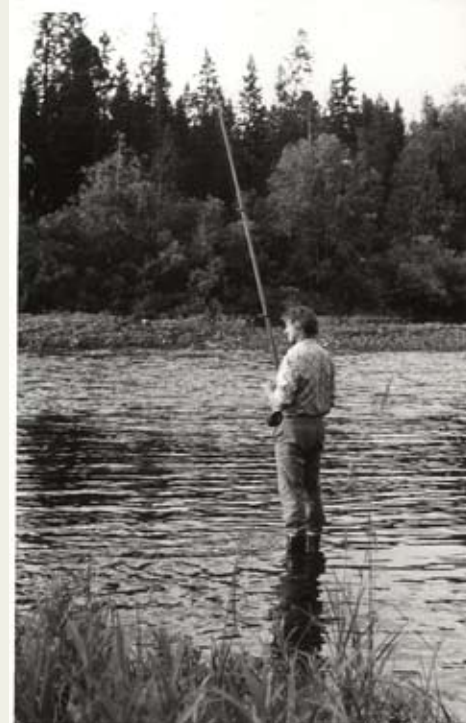

Leons Amoliņš (19.04.1937) dzimis Rīgā, bet bērnību pavadījis Tukuma rajona Džūkstē. Leona tēvs Mārtiņš strādājis par inženieri – tehniķi, mamma Valfrīda audzinājusi dēlus – Leonu un par viņu četrus gadus jaunāko Ivaru.

Pabeidzot Džūkstes pamatskolu, L.Amoliņš iestājies Dobeles vidusskolā un pēc tam mūzikas vidusskolā Jelgavā. Padziļinātu interesi par mūziku Leonam izraisīja viņa mūzikas skolotājs Jūlijs Grūtups, kurš savu audzēkni bija iesaistījis skolas orķestrī. Tieši šī pedagoga vadīts L.Amoliņš izvēlējies savu dzīvi saistīt ar mūziku. J.Vītola Latvijas Valsts konservatoriju viņš absolvējis trīs specialitātēs: vispirms kordirigēšanas, pēc tam simfonisko un operas orķestru dirigēšanas nodaļu, tad kompozīcijas nodaļu. Pēc konservatorijas absolvēšanas L.Amoliņš uzaicināts strādāt par mūzikas skolas direktoru – bijusi iespēja strādāt gan Smiltēnē, gan Siguldā, bet L.Amoliņš izvēlējies Ogres mūzikas skolu, kas tolaik

atradās tagadējās mākslas skolas (Brīvības ielā 11) ēkas 2.stāvā. Leons no Mellužiem pārcēlies uz dzīvi Ogrē, kur strādājis ne tikai par mūzikas skolas direktoru, bet arī par kultūras nama koru vadītāju. No 1964.gada 40 gadus bijis Ogres rajona koru virsdiriģents.

No 1981. līdz 1992.gadam L.Amoliņš strādājis kā diriģents Latvijas Nacionālajā operā, turklāt piecus gadus bijis operas galvenais diriģents (1986. – 1990.). Uztājis koncertturnejās Vācijā, Francijā, Austrijā, Šveicē, Čehijā, Slovākijā un Polijā. Viņa vadībā iestudētas desmit operas un deviņi baleti, diriģējis operā apmēram 500 izrādes. Kā viesdiriģents uzstājis koncertos ar Latvijas Nacionālo simfonisko un Liepājas simfonisko orķestri, ar Sanktpēterburgas, Tomskas, Novosibirskas, Omskas, Ļvovas simfoniskajiem orķestriem. Pirms tam strādājis kā diriģents ar Latvijas Valsts Akadēmisko kori "Latvija", Latvijas Radio kori un ar daudziem pašdarbības koriem. Pēdējos

gados aktīvāk pievērsies politiķa un pedagoga darbībai. Leona Amoliņa dzīvē piepildījies arī katra latviešu diriģenta sapnis – kāpt uz lielās Dziesmu svētku estrādes diriģenta podesta: viņš 1990. un 1998.gadā bija Dziesmu svētku simfonisko orķestru virsdiriģents. "Kora vadītājs nedrīkst vienkārši noskatīties, kā izjūk kolektīvs, jo šobrīd cilvēki mazāk

nāk uz mēģinājumiem,” domā L.Amoliņš, “taču tieši diriģents ir tas, kurš uztur dziedātājos vēlmi nākt, viņš savāc visus kopā, māca un strādā.”

Savā daiļradē Leons Amoliņš pievērsies galvenokārt vokālajai mūzikai, sacerējis monooperu “Tālu balsis” pēc japāņu rakstnieces Tomie Oharas stāsta “Viņu sauca O-Ena” motīviem, kora un solo dziesmas, vairākas kantātes un mēģinājumus, simfoniskus skaņdarbus un virkni kameramūzikas darbu. Muzikoloģe Ligita Ašme ir pārliecināta, ka Leona Amoliņa skaņdarbos jūtama izcila izpratne par muzicēšanas specifiku visdažādākajos aspektos. Viņa raksta: “Orķestra darbos tā ir lieliska instrumentācija, kameramūzikā – saspēles veidošanas prasme, vokālajā mūzikā – dažādu balsu iespēju pārzināšana, balsu saskaņu un salikumu izjūta. Viņa mūzikā izceļas noskaņu krāsainība, kas radīta ar izteismīgu harmonisko valodu, tembru krāsām, žanra elementiem. Satura ziņā vadošās tēmas viņa mūzikā ir pārdomas par morāles

un ētikas problēmām un apcere par cilvēka dzīves jēgu un sūtību, mazo formu skaņdarbos – daudzveidīgu noskaņu vērojumi dabā un cilvēka dvēselē un to atspoguļojums mūzikā.”

L.Amoliņš ir precējies, dēls Andris ieguvis doktora grādu ķīmijas zinātnē, dēls Arts mācās 11.klasē.

Brīvajā laikā L.Amoliņš dara to, kas viņam patīk – makšķerē, klausās mūziku, sporto, lasa sēnes. Pašreiz vairāk laika tiek veltīts kompozīcijai. Īpaši radoši esot pēdējie trīs gadi – nesen pusgada laikā tapusi piecdāļīga simfonija “Let-tus” (“Latvieši”). “Šī simfonija ir mana vīzija par laiku latviešu dzīvē no 16.līdz 19. gadsimtam,” atklāj komponists. Tāpat arī trīsdāļīgs skaņdarbs korim un sitamajiem instrumentiem “Vēstures liturģijas” ar Karola Vojtilas (Jānis Pāvels II) tekstu, concerto grosso četriem saksofoniem un stīgām, koncerts fagotam ar simfonisko orķestri, kā arī trīs skaņdarbi latviešu karavīriem pūtēju orķestrim. Lielu atzinību guvusi 1999.gadā sacerētā

piemiņas mesa soprānam, jauktajam korim un simfoniskajiem orķestriem “Dvēseļu atgriešanās” ar Andas Līces vārdiem. “Mani interesē vēsture,” turpina L.Amoliņš, “īpaši tā, kas saistīta ar Latviju, ar latviešiem.” Viņš ir aptuveni 150 lielāku un mazāku formu kompozīciju autors, bet grāmatā “Mans mūžīgais sentiments” komponista pasaules izjūta lasāma dzejoļos.

Šobrīd L.Amoliņš dzīvo Mangaļsalā un savas zināšanas tālāk nodod saviem audzēkņiem Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolā. Viņš aizvien ir viens no redzamākajiem Latvijas mūziķiem – komponists, diriģents, pedagogs un politiķis. Viņš strādājis ar gandrīz visiem Latvijas profesionālajiem muzikālajiem kolektīviem.

L.Amoliņš 1986.gadā saņēmis Nopelniem bagātā mākslas darbinieka goda nosaukumu, 2004.gada novembrī viņam piešķirts Ogres Goda pilsoņa nosaukums, savukārt 2005.gadā komponistam pasniegts Triju Zvaigžņu ordenis.

Ogre – tuva dvēselei

Alfons Normunds Āliņš (02.08.1932.)

pirms kara sācis mācīties Ogres pamatskolā, beidzis Rīgas 1.vidusskolu. Tautas universitātē apguvis tiesību zinātņu pamatus, mācījies menedžeru kursus Rīgas Politehniskajā institūtā un sociālo darbinieku kursus Dānijā. Visa darba mūža garumā ik gadu piedalījies dažādos arodbiedrībuursos. No 1994. gada, nomainot Aivaru Kalniņu, ievēlēts par Latvijas Pensionāru federācijas (LPF) priekšsēdētāja vietnieku. Nodibinājis LPF Ogres apvienību un ir tās priekšsēdētājs. LPF viņš darbojas jau 14 gadus, kuru laikā daudz paveicis Latvijas pensionāru dzīves kvalitātes uzlabošanā. A.N.Āliņš visu savu darba mūžu ir strādājis Ogres pilsētā. Bijis kultūras nama mākslinieciskais vadītājs no 1954.gada. 1961.gadā darba gaitas uzsācis Patērētāju biedrības autobāzes transporta daļā kā dispečers. No 1963.gada līdz 1992.gadam bijis Ogres rajona Remontu un celtniecības pārvaldes transporta daļas vadītājs, no 1994. līdz 2008.gadam - Ogres kapu pārzinis. Ieguldījis darbu Ogres kapličas rekonstrukcijā un kapu saimniecības darba uzlabošanā. Atmodas laikam sākoties, aktīvi darbojies Tautas frontē un piedalījies barikāžu dienās 1991. gada janvārī. Darbojoties nevalstiskajās organizācijās, daudz paveicis ne tikai Ogres, bet visas Latvijas pensionāru stāvokļa uzlabošanā. Bijis ievēlēts par Ogres pilsētas domes deputātu, vadījis administratīvo komisiju.

A.N.Āliņš Ogrē aizvadījis 70 savus mūža gadus, no kuriem 50 šeit

A.N. Āliņš 2007.gadā, vadot LPF Ogres apvienības biedru sēdi

aizritējuši darba gaitās. “Latvijā man nav tuvākas vietas dvēselei, kā Ogre,” uzskata A.N.Āliņš. “Esmu redzējis Vjetnamu, Koreju, Zviedriju, Dāniju, Vāciju, Poliju, Lietuvu, Igauniju, Krieviju, bet nekur nav tik jauki kā Latvijā, īpaši Ogrē. Žēl tikai, ka palikušas vien atmiņas par Ogrī kā kūrortpilsētu ar plašām atpūtas vietu iespējām. Rīgas piepilsētas statuss Ogrē paveicis savu.”

Ogres Goda pilsoņa nosaukums A.N.Āliņam piešķirts 2007.gada 8.novembrī.

Kursu bāzes direktors

Arvīds Boķis (26.09.1927.) dzimis Sērenes pagasta Jēkabpils apriņķī (tagadējā Jaunjelgavas teritorija). Tēvs, kalējs pēc profesijas, nomiris ar plaušu karsoni, kad Arvīdam bijis gadiņš. Māte palikusi viena ar diviem bērniem, strādājusi dažādus gadījuma darbus pie vietējiem lauksaimniekiem. Arī Arvīds ar brāli Jāni devušies ganos. Jānis 1943.gadā iesaukts leģionā un abi brāļi pēdējo reizi tikušies 1944.gadā Arvīda iesvētībās Skrīveros. Beidzot Jaunjelgavas pamatskolu, A.Boķis sāka strādāt ceļu departamentā, bet 1944. gada 1.oktobrī nosūtīts uz Ābeļu bērnu namu (tagadējais Līkumu bērnu nams) par audzinātāju un pionieru vadītāju. "Bērnu namā uzturējās bērni, kuri zaudējuši vecākus. Tie bija gan vācu, gan krievu un poļu bērni vecumā no trim līdz pat 18 gadiem," atceras A.Boķis, "kopskaitā ap 50." Ar bērniem Arvīds strādājis gadu, līdz 1945.gadā viņš iestājies Ogres Meža tehnikumā, kur apguvis meža izstrādāšanu un pludināšanu. "Kad ieradās Ogrē pirmo reizi, mani pārsteidza dziļš sniegs. Pārvietoties varēja vienīgi pa izstaigātajām taciņām," viņš atceras. "Ogrē lielākoties bija vasarnīcas. Daudzas no tām bija tukšas, pamestas. Kad sākās vasara, līdz pat māju sliekšņiem stiepās sūnas un ķērpji. Īpaši pēc lietus gaiss bija pilns ozona, viss ļoti smaržoja."

Arvīds apmeties kopmītnē Vidus prospektā un Meža tehnikumu beidzis pēc četriem mācību gadiem. Kopā ar kursa biedriem A.Boķis bija pirmais šis

**1943.gads. A.Boķis (pēdējā rindā trešais no kreisās) beidzis
Jaunjelgavas pamatskolu**

skolas absolvents.

1949.gadā A.Boķis sācis strādāt par Ogres Meža tehnikuma mācību parauga meža iecirkņa inženieri, pēc trim gadiem – pilsētas profesionāli tehniskajā skolā Nr.32 par pasniedzēju, mācību daļas vadītāju un no 1965. līdz 1966. gadam – par skolas direktoru.

1955.gadā iestājies Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Mežsaimniecības fakultātē. 1966.gadā Mežrūpniecības ministrija dibināja mežniecības un mežrūpniecības kursu bāzi Ogrē, kuras mērķis bija celt kvalifikāciju mežstrādniekiem un inženiertehnikajiem darbiniekiem. A.Boķis iecelts par kursu bāzes direktoru. Šajā amatā aizvadīts 21 darba gads. “Gada laikā šeit kursus un semināros izglītojās ap

2,5 tūkstošiem cilvēku,” saka A.Boķis. Vairākus gadus viņš bijis PSRS Valsts meža komitejas loceklis Maskavā.

No 1986. līdz 1994.gadam viņš strādājis Rīgas Sporta pilī par kontrolieri, 16 gadus bijis Ogres rajona tiesas piesēdētājs.

20.gadsimta 80.gados A.Boķim piešķirts Ogres Goda pilsoņa nosaukums. Šis nosaukums atjaunots 2003. gadā.

A.Boķis apprecējies 1951.gadā. Sieva Ilga aizgājusi mūžībā. Dēls Inesis ir Valmieras mērs, meita Ilze strādā “Fazer maiznīcā” un dzīvo Jumpravā. Mazdēls Endijs strādā autodetaļu veikalā, bet Ronalds ir ekskavatoru vadītājs būvfirmā. Mazmazmeitai Paulai ir divi gadi.

Šobrīd A.Boķis daudz lasa grāmatas

Kopā ar dēlu Inesi un meitu Ilzi Ogrē

par vēsturi. “Lasu gan padomju laikā, gan tagad izdotās grāmatas. Salīdzinu uzrakstīto un pārdomāju aizgājušos laikus. Pats arī esmu pierakstījis savas atmiņas,” viņš saka un domā, ka šobrīd cilvēkiem visvairāk pietrūkst savas valsts un savas tautas patriotisma. “Mīlēsim savu Latviju! Neviens ārzemnieks te nav ieradies, lai celtu mūsu labklājību. Viņi ir nākuši tikai ņemt. Agrāk skolās mācīja dzimtenes mācību. Mēs visi zinājām savas valsts vēsturi, mīlējām savu Latviju. Tāpēc arī Ogres novada iedzīvotājiem gribu novēlēt vairāk patriotisma. Mīliet savu Ogrī, mīliet Latviju, ne jau pārprastā vai pārspīlētā formā, bet patiesi!” aicina Ogres Goda pilsonis.

Dzīvojamo māju masīvs – sagatavots dzīvošanai

Viktors Grižibovskis (08.01.1928.)

pasaulē nācis Ogrē neilgi pirms tam, kad Ogres pilsētai piešķirtas pilsētas tiesības. Tēvs Pēteris visu mūžu strādājis Ogrē par mežstrādnieku, mamma Marija uzņēmusies rūpes par māju un septiņiem bērniem.

Viktors skolas gaitas uzsācis Ogres pamatskolā, tad iestājies Rīgas 1.vidusskolā. Vēlāk vidējo izglītību ieguvis Ogres vakara vidusskolā.

V.Grižibovskim pirmās darba gaitas pagājušas Baldones feldšervvecmāšu punktā Stelpē, Tīnūžos un Ogrē. No 1967.gada pusotru gadu strādājis Starpkolhozu celtniecības organizācijā Ķegumā un no 1968. līdz 1969.gada decembrim – par kadru nodaļas vadītāju Ogres trikotāžas kombinātā. Laikā no 1970. līdz 1992. gadam strādājis par Ogres trikotāžas kombināta dzīvokļu komunālās nodaļas vadītāju. V.Grižibovskis rūpējies par daudzdzīvokļu māju masīva būvniecības uzraudzīšanu un vadīšanu. “Kad beidzu strādāt, bija uzceltas 56 mājas,” atceras Goda pilsonis, kuram šis nosaukums piešķirts 2008.gada janvārī par ieguldījumu Ogres pilsētas infrastruktūras attīstībā.

V.Grižibovskis atminas, ka viņa darbības sākumā tagadējo daudzdzīvokļu māju vietā pletušās Ogres muižas ganības. “Latvijas laikā Mālkalnes prospektu dēvēja par Robežielu, tā šķīra Ogres pilsētu no Jaunogres. Tajā laikā vasaras periodā Ogrē bija ap 4,5 tūkstošiem cilvēku, šobrīd, kā zināms – ir jau 26 tūkstoši.”

Jautāts, kā Ogres Goda pilsonis šobrīd raugās uz pilsētas attīstību, viņš atbild: “Es negribu neko salīdzināt vai kritizēt. Šobrīd viss norit tā, kā tam jānorit. Atstājot savu darbu, dzīvojamo māju masīvs bija sagatavots dzīvošanai, tāds tas ir arī šodien.” V.Grižibovskim atmiņā

ataust divas pilsētas slidotavas, kas darbojušās pie Mālkalnes prospekta 26. mājas un starp 19., 21., 5., 7., un 9. māju. “Tie bija divi laukumi, pie kuriem cilvēki strādāja - laistīja, tīrīja. Tās bija vietas, kur bērniem laiku pavadīt,” saka Grižibovska kungs. “Vecos laikos mēdza

V. Grižibovskis (ceturtais no kreisās) ar kolēģiem pieņem jaunuzceltu māju

teikt, ka Latvijas skaistākās pilsētas ir Sigulda, Cēsis un Ogre. Daudzdzīvokļu mājas bija nepieciešamas cilvēkiem, kuri bija nodarbināti trikotāžas kombinātā. Ar tām arī mainījās Ogres kā kūrortpilsētas veidols.”

1992.gadā Finanšu ministrija V.Grižibovski iecēlusi par Ogres trikotāžas kombināta komunālās nodaļas valsts pilnvarnieku. Šajā amatā viņš atradās līdz 1996.gadam, kad aizgāja pensijā.

Šobrīd Grižibovska kungs atpūšas – kopā ar kundzi Ainu pieskata trīsgadīgo

mazdēliņu Rūdolfu, vasaras pavada “Dārziņos”. “Man nav par ko sūdzēties,” saka Grižibovskis, “man ir laba ģimene – sieva, divas meitas un trīs mazbērni. Vecākā meita Ingūna dzīvo un strādā Vašingtonā, bet Iveta strādā par ārsti Rīgas 1.slimnīcā.” V.Grižibovska mazmeita Liene (24) studē Mākslas akadēmijā, mazdēls Mārcis (26) strādā Rīgas domes struktūrvienībā.

Izskolotas vairākas paaudzes

Inese Olga Lemhena (02.10.1942.)

dzimusi Otrā pasaules kara laikā Latgalē, Asūnes pagastā, kur tēva, jurista, ģimene bija paglābusies no kara šausmām. Par spīti kara un pēckara gadu trūkumam un tēva agrajai aiziešanai mūžībā, mātes radu pazušānai Sibīrijas plašumos pēc 1949.gada izvešanām, bērnība Inesei Olgai bijusi gaiša. Veiksmīgs arī izglītības ceļš. Literatūru Inese Olga iemīlējusi laikā, kad mācījās Dagdas vidusskolā. Šī mīlestība aizvedusi uz Latvijas Universitāti, kur viņa beigusi LU Vēstures un filoloģijas fakultātes Latviešu valodas un literatūras nodaļu. Pēc augstskolas beigšanas strādājusi Kandavas Lauksaimniecības tehnikumā. Paklausot savu pasniedzēju aicinājumam, atgriezusies LU savā fakultātē, kur strādājusi par zinātnisko laboranti. Tie bijuši bagāti gadi kopā ar savas tautas kultūru un valodu mīlošām un zinošām personībām, no kurām ar īpašu siltumu un cieņu I.O.Lemhena atceras pasniedzējus Vilni Eihvaldu, Jāni Kušķi un Dzintru Paegli. Šajā laikā viņa iemīlējusi arī citus mākslas veidus – tēlotājmākslu, arhitektūru, jo vasaras bieži pavadījusi Ļeņingradā pie tēva māsas, kur Ermitāža kļuvusi par mīļu un zināmu pastaigu un brīvā laika pavadīšanas vietu.

Ogrē I.O.Lemhena ieradusies tad, kad nodibināta ģimene un vīrs Uldis sācis strādāt Augstsprieguma Tīklu apakšstacijā Ogrē pie topošā trikotāžas kombināta. “Sākotnēji pilsēta man šķita sveša,” atceras skolotāja, “bet valdzināja Daugava un Ogres upe, pa

kuras akmeņiem lēkājot, varēja nokļūt otrā pusē, neizmantojot tiltu.” Siltas jūtas pret prieku un udeņu ieskauto pilsētu radušās, iepazīstot tās cilvēkus. Vispirms tie ir Ogres tipogrāfijas čaklie darba rūķi, pēc tam – skolotāji Ogres augstākajā kalnā, kur četru caurvēju centrā slejas 1.vidusskola,” atklāj I.O.Lemhena. Šajā skolā skolotāja strādā no 1975.gada. Pie viņas mācījušās vairākas ogrēniešu paaudzes. Skolēni viņas stundās guvuši un gūst mīlestību pret savu valodu un zemi, ierauga pasauli citādākām acīm, iemācās domāt, saskatīt vērtības sevī un savā dzīvē, kas balstītas uz tautas ētiskajiem un estētiskajiem principiem.

Skolotāja pamatoti lepojas ar saviem

skolēniem – Laimu Muktupāvelu, Arno Jundzi, Daci Meieri, Vitu Pūķi, Ināru Ādamsoni, Ringoldu Lazdu un daudziem citiem. Ne visi ir aizgājuši pa literatūras ceļu, bet kaut kas no tām ētiskajām vērtībām, par ko viņi reiz dzirdējuši I.O.Lemhenas stundās, ir dzīvas tāpat kā senā, skanīgā valoda, par kuru skolotāja vienmēr teikusi – visskaistākā pasaulē.

I.O.Lemhena daudzus gadus vadījusi Ogres rajona latviešu valodas un literatūras skolotāju apvienību, kā arī skolas metodisko komisiju. Viņa veidojusi daudzus neaizmirstamus skolas izlaidumu scenārijus, tematiskus pasākumus gan skolā, gan pilsētā.

Ogres 1.vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotājai pašvaldības

augstākais apbalvojums, nosaukums “Ogres Goda pilsonis” piešķirts 2002. gada novembrī.

“Ogri es ilgi nespēju iemīlēt, kā bērns pēc nozagta šūpuļa alku Kandavas. Bet tagad zinu, ka esmu mājās. Esmu te piesieta neredzamām saitēm. Daudzie “labrīt”, mīlestība bērnu un kolēģu acīs – to nekas nekad nevarēs aizstāt,” atzīst skolotāja. Par spīti noslogotībai un nesavtīgajam darbam skolā viņai ir laimīga un saskanīga ģimenes dzīve. Vīrs Uldis Ogrē pazīstams kopš Tautas frontes laikiem, dēls Uldis strādā apsardzes firmā, meita Linda ir tulce. Nu jau aug arī trešā paaudze – mazmeita leva, mazdēli Indulis un Andris.

Viss turpinās, bet skolotāja ik rītu ver klases durvis un aicina: “Nāciet, lūdzu, iekšā!” Un joprojām daļa sirdi starp savējiem un viņai uzticētajiem cilvēkbērniem, turpina būt par avotu, no kā smelt un smelt...

Aktīvi attīstīta kultūras dzīve

Kornēlija Lukševica (22.10.1933.)

1953.gadā pēc Jēkabpils Ekonomiskā tehnikuma beigšanas norīkota darbā uz Tīnūžiem – kolhozā “Juglas zieds” par galveno grāmatvedi. 1953.gada vasarā viņa ar vilcienu no Krustpils iebrauca Ogrē. “Zināju, ka mani sagaidīs zirga pajūgs, lai aizvestu uz Tīnūžiem,” viņa atceras. “Izkāpu, bet pajūga nebija. Gāju pa Brīvības ielu. Vēl tagad atmiņā palikusi tā svaiguma smarža - tikko bija nolijis lietus. Visā ielas garumā stiepās kastaņu un liepu koki.”

Kornēlija priecājas par labo sadarbību ar jauniešiem, kas izveidojās Tīnūžos: “Mēs bijām vieni no pirmajiem jauniešiem republikā, kuri nodibināja draudzīgas saites ar Igaunijas Viru rajona jauniešiem.” Tīnūžos šajā laikā uzsākta jaunā kultūras nama celtniecība. Kornēlija rūpējusies arī par to, lai tīnūžnieki saņemtu labākās un jaunākās grāmatas - nesusi tās no Ogres grāmatnīcas uz Tīnūžiem, kur aizritējuši desmit viņas darba gadi. Nākamie 25 - Ogres trikotāžas kombinātā par direktora vietnieci. Šeit ar Kornēlijas atbalstu dibināts koris. Katru gadu jūnijā estrādē rīkota vieglās rūpniecības darbinieku diena, kas bijusi svētku diena ne tikai kombināta darbiniekiem, bet visai pilsētai. Dibinātas sešas labi organizētas pirmsskolas izglītības iestādes, uz kurām pieredzes apmaiņā braukuši kolēģi pat no ārzemēm. “Katrš bērnudārzs bija sakopts gluži kā puķu pods!” viņa iesaucas. “Tajos strādāja labi kolektīvi. Ejot gar bērnudārziem, dvēsele gavilēja. Tagad redzot, kas notī-

cis, piemēram, ar “Bitīti”, jāraud. Cik lieli līdzekļi un darbs bija ieguldīti šo iestāžu darbībā!” ar rūgtumu piebilst Kornēlija. Viņa rūpējusies arī par to, lai kombināta darbinieki, kuriem nebija vidējās izglītības, to iegūtu – apzināja un stundu laikā deva atbrīvojumu no darba.

K.Lukševicas darbības laikā izveidojusies arī auglīga sadarbība starp kombinātu un pilsētas vadību. Par uzņēmuma līdzekļiem pilsētā tapusi slimnīca, poliklīnika un kultūras nams. Visās darbavietās K.Lukševica uzturējusi saikni starp darba kolektīvu un pilsētas varas iestādēm – vairākus sasaukumus viņa bijusi deputāte un izpildkomitejas locekle.

K.Lukševica desmit gadus vadījusi rajona sieviešu biedrību. 1994.gada augustā viņa izveidojusi un vadījusi Latvijas Biškopības Ogres nodaļu, kam veltīti 14 viņas dzīves gadi. Lai ar bitēm strādātu profesionāli, K.Lukševica 1991.gadā Tautas universitātē Biškopības fakultātē ieguvusi biškopja

kvalifikāciju. Dibināšanas brīdī biedrībā reģistrējušies 16 biškopji, 2007.gadā – jau 230. Šī biškopības biedrība ir lielākā valstī un tās mērķis bijis un vēl joprojām ir apzināt rajona biškopjus, palīdzēt viņiem savā darbā un attīstībā. Ar biškopju palīdzību un iesaistīšanos organizēts biedrības veikaliņš “Bite”, kur pircējiem ir iespēja iegādāties rajona biškopju ražoto daudzveidīgo medu un pārējos biškopības produktus dažādos ražojumos. Biškopju vajadzībām pieejams inventārs, bišu barība un viss pārējais. 2007.gadā izveidots kooperatīvs ar mērķi apvienot lielos medus ražotājus, lai vietējie biškopji savu produkciju varētu realizēt ne tikai rajona tirdzniecības vietās, bet arī ārpus rajona robežām. Šobrīd Kornēlija ir biedrības vadītājas vietniece un aktīvi organizē biškopju apmācību – divas līdz trīs reizes gadā pulcina biškopjus uz izglītojošu saietu, kā arī apciemo viņus dravās.

Lukševicas kundze atklāj, ka interese

par biškopību radusies jau bērnībā, kur tēva mājās Jēkabpils rajona Atašienē vienmēr turētas bites. Ar tām nodarbojies viņas vecaistēvs un tēvs, tagad – jaunākais brālis ar ģimeni. “Visu mūžu man bijusi svarīga mīlestība un cieņa pret tēva mājām, pret savu ģimeni,” viņa atklāj, “un es uzskatu, ka katram latvietim savas tēva mājas ir jākopj un jātur godā. Katram latvietim jābūt savai zemei.” Pirmās bišu saimes K.Lukševica saņēmusi dāvinājumā no tīnūžnieka, bitenieka Daiņa Šmita.

Ogres Goda pilsone augusi sešu brāļu un māsu pulciņā, viņa bijusi pati vecākā. Kornēlijas mājās Ogrē bieži vien mājvietu atraduši brāļu un māsu bērni. Šobrīd kopā ar Kornēliju dzīvo brāļa Gunāra meita Dace, kura, kā saka K.Lukševica, ir visa viņas paveiktā mantotāja.

Šogad aprit 55 gadi, kopš Kornēlija attīstījusi kultūras dzīvi Ogres apkārtnē un Ogrē. Veselus 30 gadus viņa rūpējusies par savu zemi “Dārziņos”, kur viņai šobrīd ir arī 15 bišu saimes.

K.Lukševicai Ogres Goda pilsones nosaukums piešķirts septiņdesmitajos gados, bet 2003.gadā to atjaunoja Ogres novada dome, pasniedzot viņai Goda zīmi un krūšu nozīmi par paveikto kultūras jomā trikotāžas kombinātā un sieviešu biedrībā.

“Manas dzīves darba gadi iedalāmi trīs lielos posmos,” savu dzīves gājumu rezumē Goda pilsone, “desmit gadi Tīnūžos, divdesmit pieci – trikotāžas kombinātā un pēdējie piecpadsmit – biškopībā.”

Darbam atdots mūžs

Vilma Millere (30.01.1926.) dzimusi Jēkabpils apriņķa Ābeļu pagastā, zemnieku ģimenē. Viņa mācījusies Nīcgales četrgadīgajā, vēlāk Ģipterānu sešgadīgajā pamatskolā, tad Jēkabpils ģimnāzijā. Pēc kara pabeigusi Suntažu vidusskolu. Sākoties karam, Vilmas tētis ar ģimeni bija plānojis bēgt uz Vāciju, bet šī iecere nav izdevusies. Viņi nonāca “Kurzemes katlā” un apmetās sabiedrības “Okte” teritorijā. Sākumā Vilma strādājusi dažādus darbus, vēlāk – grāmatvedībā. Kara laikā V.Milleres tēvs izvests, miris Magadanā.

Ogres rajonā V.Millere dzīvo no 1950.gada, kad sāka strādāt Turkalnes saimniecībā (pēc apvienošanās – Tīnūžos) par grāmatvedi, tad par kultūras darba organizatori. Viņas vadībā šeit organizēts koris, drāmas kolektīvs, sieviešu un vīru ansamblī. Kultūras darba organizatore rūpējās arī par turkalniešu atpūtu.

1950.gadā Vilma apprecējusies ar Turkalnes septiņgadīgās skolas direktoru Ansi Milleru un pārcēlusies dzīvot uz Turkalnes skolu. Piedzīmusi meita Anita. Kad 1959.gadā Vilmas vīru pārcēla uz Suntažu vidusskolu par direktoru, Milleru ģimene apmetusies Suntažos. V.Millere darbu sākusi skolas bibliotēkā un Suntažu kultūras centrā par kultūras darba organizatori. Atjaunots koris, deju kolektīvs, ansamblī. Ar Vilmas iniciatīvu Suntažos uzcelta vasaras estrāde un atvērta grāmatnīcas filiāle.

1964.gadā Milleru ģimene pārcēlās uz Ogri. V.Millere sāka strādāt par

**50 gadu jubilejā Vilma Millere sveic
Raimonu Paulu**

direktori Ogres rajona kultūras namā, kur aizritējuši divi gadu desmiti (līdz 1985.gadam). “Kultūras namā darbojās labi kolektīvi, kas viesojās ar izrādēm, koncertiem un izstādēm Latvijas rajonos un tālu aiz valsts robežām,” atceras V.Millere. Kad 1985.gadā viņa paziņoja, ka ies pensijā, kultūras namā darbojās trīsdesmit septiņi māksliniecišķās pašdarbības kolektīvi, tai skaitā seši tautas kolektīvi. Bija iedibinātas daudzas tradīcijas, izveidojusies laba sadarbība ar lauku kopsaimniecību un uzņēmumu vadītājiem. Lielu popularitāti sabiedrībā iemantoja Vilmas Milleres vadītais klubs “Līdzī dzīvei”, kurā darbojās ap 500 ogrēniešu un pasākumos piedalījās iemīļoti Latvijas mākslinieki, kā arī klubs “Maizei kalpot”. “Kluba vakari notika

vienu reizi mēnesī,” atceras V.Millere, “uz tiem vienmēr pietrūka biļešu, tad sadalījām – kuri biļetes nedabūja, nākošo reizi tiem tika labākās vietas.” Katru gadu augustā Ogres estrādē notika Estrādes svētki, kur ik reizi pulcējās ap 10 000 apmeklētāju. Estrādē notikuši daudzi lieli pasākumi un koncerti, kuros pulcējās daudz skatītāju. “To-reiz pasākumos estrādē dežūrēja tikai viens milicis. Un nekad neviens kautiņš nenotika,” vērtējot šodienas situāciju, atceras V.Millere.

Pēc aiziešanas pensijā Vilma piestrādājusi Ogres trikotāžas kombināta kopmītnēs par dežuranti un individuālajos uzņēmumos “Antiks” un “Grindeks”.

V.Millere no saviem 45 darba gadiem 33 ieguldījusi kultūras dzīves attīstībā. Par šiem radošajiem, aktīvajiem gadiem viņai paldies teikts un Ogres Goda pilsoņa nosaukums piešķirts 1988.gadā. Tas atjaunots 2003.gada martā. Šo apbalvojumu V.Millere izjūt ne tikai kā morālu atbalstu, bet arī kā sava darba novērtējumu un godu.

80.dzimšanas dienā, 2006.gadā, V.Millere saņēma Ogres novada domes Atzinības rakstu par mūža ieguldījumu kultūras procesu nepārtrauktībā un attīstībā. Šai V.Milleres dzimšanas dienai par godu Ogres kultūras centrā notika viņai veltīts koncerts “No sirds uz sirdi”. Anītas Ausjukas scenārijs un koncerta norise viņu dziļi aizkustinājusi. 2008.gadā izdots V.Milleres atmiņu krājums “Darbam atdots mūžs”.

Pirmās atmiņas par Ogrī V.Millerei

saistās ar troksni, kas radies no vilcienu kustības cauri pilsētai. “Bija tāda sajūta, ka no Latvijas viss tiek izvests,” viņa saka, “skaisti likās elektriskie pasažieru vilcieni. Atmiņā palikusi pilsētas zaļā zona.”

Milleres kundze izveidojusi savas dzimtas koku, kurā iekļauti dati līdz piecām paaudzēm. Viņa uzrakstījusi arī sīku aprakstu par savu dzīvi, par pārdzīvojumiem kara laikā. “To atstāšu mazbērniem,” viņa saka, “lai iepazīst, kas ir rūgtums, naidis un necilvēcība.”

V.Millere dzīvo kopā ar meitu Anitu un znotu Guntaru, viņai ir mazmeitas Ieva (strādā NBS Gaisa spēkos), Dace (strādā bankā) un mazmazbērni – Lilīta un Ralfs. Brālis Jānis Rubulis strādājis kolhozā “Druva” (Saldus raj.) par priekšsēdētāju, tagad pensionārs, Imants – bijis veterinārārsts, miris 1990.gadā. Ar māsu Viju, kura bijusi Ogres rajona kino direkcijas direktore, Vilmai vienmēr bijušas tuvas un siltas attiecības. Vija aizvien ir māsas gaidīts un mīļš ciemiņš.

“Es mīlu savu nodzīvoto dzīvi, lai kāda tā bijusi,” viņa saka, “mīlu savu dzimteni Latviju un cienu visus godīgus darba darītājus. Mīlu Ogrī un tos daudzos cilvēkus, kuri mīl savu pilsētu, pārvar grūtības, strādā un cer uz skaistāku dzīvi. Esmu pārliecināta, ka labāk savā zemē padzerties ūdeni no vecas vīzes, nekā tālā, svešā zemē medu ēst no zelta trauka.”

Sirds un dvēsele - Lazdukalna parkā

Benita Špakovska (15.12.1950.) dzimusi Cēsu rajona Skujienas pagastā, Kosas ciemā. Tēvs bijis amatnieks, māte – pienotavas vadītāja, vēlāk māsaimniece. Benita kā pastārīte augusi kuplā astoņu bērnu ģimenē. 1956. gadā ģimene pārcēlusies uz Lielvārdi, kur tēvs sācis būvēt māju. Benita uzsākusi mācību gaitas Lielvārdes pamatskolā, 1966.gadā iestājusies Rīgas 26.ardzskolā, bet no 1968.gada sākusi strādāt Ogres trikotāžas kombinātā par vērpeju, vēlāk – skaitļojamo mašīnu stacijā par operatori. Paralēli darbam beigusi Rīgas 6.vakara maiņas vidusskolu.

No 1975.gada B.Špakovska kopā ar vīru Jāni veidojusi dendronoloģisko parku “Lazdukalni”. Par darbu šeit Benita smaidot saka: “No rīta ieeju, vakarā izeju.”

Savas pirmās atmiņas par Ogri Goda pilsonē atceras no 60.gadiem, kad kopā ar visu ģimeni viņa devusies uz Zilajiem kalniem kā līdzjutēja vecākajam brālim Gunāram Beitānam, kurš piedalījies motokrosa sacīkstēs. “Tagadējā māju masīva vietā toreiz pletās dūksnājs,” viņa atceras, “tur bija ierīkota trase, bet no lielā kalna – galvenā nobraukšana.”

Ogrē B.Špakovska sākusi dzīvot 1969. gadā, Ogres trikotāžas kombināta kopmītnēs. Ar vīru Jāni iepazinusies 1972.gada decembrī – pirms Dziesmu svētku simtgades svētkiem, dziedot trikotāžas kombināta korī Jāņa Zirņa vadībā. Mīlestība pret dziesmu joprojām nav rimusi, jo Benita dzied folkloras kopā “Artava”. Šobrīd viņas

Benita un Jānis Špakovski saņem nosaukumu “Ogres Goda pilsonis”

Dendroloģiskais dabas parks “Lazdukalni”

lielākais prieks ir darbs parkā, dziedāšana un braucieni pie dabas. “Dienām dodamies makšķerēt,” atklāj Benita, “tas ir brīdis, kad atpūšamies no visas pasaules.”

Jānis Špakovskis (05.05.1935.)

dzimis un visu dzīvi aizvadījis Ogrē, Lazdukalna apkārtnē. Tēvs strādājis par būvmeistaru, mamma bijusi mājsaimniece. Jānis audzis kopā ar brāli Imantu un māsu Ainu.

1942.gadā J.Špakovskis sācis mācīties Ogres pamatskolā (tagadējā mākslas skolas ēkā), tad izglītību turpinājis Ogres vidusskolā, kuru beidzis 1952.gadā. Iestājies VEF tehniskajā automātiskās telefoncentrāles un telefonu aparātu būves nodaļā, pēc kuras beigšanas ieskaitīts VEF speciālajā konstruktoru birojā. Deviņus gadus strādājis arī galveno tehnologu nodaļā. Jānis ieguvis augstāko inženiera kategoriju, 1964.gadā sācis strādāt Ķeguma energoceltniecības tresta Ķeguma PMK. Šeit aizritējuši 23 viņa darba gadi. 1989.gadā J. Špakovskis kopā ar tēvu un brāli Imantu atjaunojuši Lāčplēša māju Birzgalē, vēlāk strādājis privāti pēc pasūtījuma.

Jānim ir dēls Jānis un mazdēliņš Ivars.

Iecere izkopt meža teritoriju Ogrē, Pavasara gatves un Lībiešu ielas ielokā, un izveidot te parku radās 1975.gadā. Izkoptajā teritorijas daļā parādījās jauni stādījumi, galvenokārt vērtīgu sugu koki – ozoli, sarkanie ozoli, skābarži, valrieksti, Marejas priedes u.c. Parka veidošanā konsultējusi dendronoloģe Aija Kaškure un profesors, bioloģijas zinātnu doktors Raimonds Cinovskis.

1993.gadā ar Ogres pilsētas domes lēmumu dendroloģiskajam parkam “Lazdukalni” tika piešķirts sabiedrībai

Parka saimnieki dēsta hokejista A. Irbes tēva dāvināto magnoliju

svarīga objekta statuss.

2002.gadā parkam pievienota arī 2,2 hektāru purva teritorijas. Šobrīd parkā aug vairāk kā 400 krūmu un koku sugu gan no Rietumeiropas un Sibīrijas, gan no Tālajiem Austrumiem, Klusā okeāna piekrastes. Retie un dekoratīvie koku un krūmu stādi parkā saradušies visdažādākajos veidos – gan iegādāti stādaudzētavās, gan vesti no tālienes, gan uzdāvināti.

Parks apskatāms, izstaigājot tajā izveidotās takas 1,8 kilometru garumā. Piekalnē cauri parkam aizvijas saules taka, pa kuru var nonākt gan pie milža pēdām, gan pie sakuplojušajām Sibīrijas ciedru priedēm un Eiropas balteglēm, kuru tuvumā nogāzē atrodas Mīlestības akmens, gan citiem augiem. Parka augstākajā vietā tuvākajā laikā paredzēts uzcelt 37m augstu skatu torni, no kura pavērsies aina uz tuvējo apkārtni un mežiem aiz Daugavas. Laukumā, lielo kāpņu pakājē, ik gadus

svinēti parka rudens svētki ar Latvijas folkloras kopu piedalīšanos, notiek dažādi latviešu tradīciju pasākumi, kāzu ceremonijas. 2006.gada vasarā parkā uzbūvēta koka nojume un ierīkotas šūpoles. Pie “Lazdukalnu” parka ieejas apmeklētājus sagaida tēlnieka Kārļa Zemdegas veidotā skulptūra ar nāru.

Par “Lazdukalna” dendroloģiskā parka izveidošanu, labiekārtošanu un uzturēšanu Benitai un Jānim Špakovskiem Ogres novada dome 2007. gada novembrī piešķīra Ogres Goda pilsoņu nosaukumu. B. Špakovska uzskata, ka Goda pilsoņa nosaukums “uzliek nevis pienākumu, bet kriksi labestīguma – kādam pateikt labu vārdu, labu domu, aizrādīt, pamudināt”. Savukārt J. Špakovskis atzīst: “Kad pie mums atbrauc cilvēki un viņu acīs ir liela labestība un pateicība par to, ko esam paveikuši, tas ir lielākais gandarījums. Cilvēku pateicība dod sajūtu, ka tu esi vajadzīgs un svarīgs!”

Uzcelta baznīca

Georgijs Tailovs (13./26.11.1914.)

ar māti, sieviešu ģimnāzijas skolotāju, 1915. gadā devies uz Maskavu. Pēc vecāku nāves 1921. gadā bērni ar Latvijas Sarkanā Krusta gādību atgriezušies Rīgā pie vecmāmiņas, kuras māsa Ludmila Tailova 1922. gadā bērnus adoptēja un deva viņiem arī savu uzvārdu.

Beidzis Rīgas pilsētas Lomonosova ģimnāziju un pirmo kursu Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātē, Georgijs Tailovs ar Latvijas arhibīskapa Jāņa (Pommera) svētību iestājies Rīgas Garīgajā seminārā. Pēc mācībām seminārā Jelgavas bīskaps Jēkabs (Karps) iesvētījis Georgiju Tailovu par priesteri un viņu nozīmējis kalpot Ventpils Sv. Nikolaja Brīnumdarītāja latviešu draudzē. Tēvs Georgijs Ventpilī strādājis arī par skolotāju pamatskolā un ģimnāzijā, kā pilsētas pašvaldības loceklis gādājis par bezdarbnieku bērnu sociālo aprūpi, rakstījis publikācijas pareizticīgo žurnālā "Ticība un Dzīve" un apkalpojis arī sirdsskaidrā Radoņežas Sergija dievnama draudzi Ugālē.

Otrā pasaules kara laikā, uzzinājis par to, ka daudzi svētkalpotāji dodas uz Pleskavu palīdzēt atjaunot dievnamus un draudžu dzīvi, tēvs Georgijs lūdzis metropolītu Sergiju (Voskresenski) arī viņu iekļaut misionāru pulkā. Tā 1941. gada rudenī tēvs Georgijs ieradies Pleskavā, tur viņš nosūtīts kalpot Ostrovas apgabala draudzēs un pie Svjatogorskas klostera. G.Tailovs aktīvi iesaistījies dievkalpojumu un draudžu garīgās dzīves atjaunošanā. Ar viņa palīdzību izremontētas 12 baznīcas. Par

svētīgo darbu viņš apbalvots ar Misijas ordeni.

1944. gada februārī tēvs Georgijs kopā ar ģimeni atgriezies Latvijā. Kādu laiku Rīgas bīskaps Jānis (Garklāvs) viņu norīkojis kalpot Rēzeknes rajona Korovskas ciemata pareizticīgo draudzē par psalmotāju. Kad tuvojās fronte, viņš palicis kalpot dievnāmā. 1944. gada 30. oktobrī, līdzīgi citiem misionāriem,

arestēts un nosūtīts uz Ļeņingradas cietumiem. Notiesāts uz 20 gadiem katorgas darba un Staļina nometnēs pavadījis 11 gadus. (Smagos gadus cietumā un lēģerī tēvs Georgijs saistoši aprakstījis savos memuāros.) 1955. gadā pēc amnestijas viņš atbrīvots un varēja atgriezties dzimtenē (viņa ģimene tobrīd dzīvoja Kārsavā).

No 1957. gada G.Tailovs kalpoja

G. Tailovam Ogres Goda pilsoņa nozīmi pasniedz Ogres novada domes priekšsēdētājs E. Bartkevičs

Galgauskas Sv. Jāņa Kristītāja baznīcā, pēc tam Rīgas Dievmātes Pasludināšanas un Pārdaugavas Sv. Trijādības, Sv. Aleksandra Ņevska un Trijādības dievnamos. Drīz vien viņš iesvētīts par virspriesteri. No 1980. gada tēvs Georgijs kalpojis Rīgas Sv. Trijādības – Sergija sieviešu klosterī, bet no 1992. gada vadījis jauno pareizticīgo brālību Ogrē, pateicoties kurai desmit gadu laikā (līdz 2002. gadam) uzcelta Sv. Nikolaja Brīnumdarītāja baznīca, kuras svētkalpotājs vēl šodien ir tēvs Georgijs.

G. Tailovs ir Ogres pareizticīgo drau-

dzes virspriesteris. Viņš ar sievu Olgu pārcēlies uz Ogrī 1975. gadā. Pirms Ogres pareizticīgo baznīcas uzcelšanas 2001. gadā draudze pulcējās dažādās īrētās telpās. Tieši G. Tailovs bijis tas, kurš saturējis to kopā, rūpēdamies par katru ģimeni.

Ogres Goda pilsoņa tituls G. Tailovam piešķirts 2004. gada novembrī par ieguldījumu garīgajā darbā un Ogres pilsētas dzīvē.

Metropolīts Aleksandrs 2008. gada 4. marta “Latvijas Avīzē” saka: “Mums ir 93 gadus vecs priesteris Georgijs Tai-

lovs, kuru savulaik padomju vara izsūtīja uz Sibīriju. Viņš ir no ļoti inteliģentas ģimenes, pārvalda angļu, vācu, latviešu, krievu un poļu valodu. Viņa sieva bija skolotāja. Lai arī Georgijs Tailovs vienpadsmit gadus bija izsūtījumā, nekad neesmu no viņa dzirdējis nevienu sliktu vārdu, viņam ir apbrīnojama, mīlestības pilna sirds, Kristus ticība! Viņš nevienu nekad nav apvainojis vai ienīdis. Viņš pateicas Dievam, ka palīdzējis visu izciest, ka ir izdzīvojis. 85 gadu vecumā viņš Ogrē organizēja jaunu draudzi un uzcēla tur arī jaunu baznīcu.” (9. lpp)

Pārvaldījusi jūtu pasaules mākslu

Vija Vansoviča (31.10.1933.) dzimusi Jēkabpils apriņķa Ābeļu pagasta "Rubuļos", zemnieku ģimenē, kurā auguši četri bērni – Vija, dvīņu brālis Imants (miris), brālis Jānis un māsa Vilma. V.Vansoviča ir beigusi Jelgavas pedagoģisko skolu, kur iegūta vidējā speciālā izglītība, pamatskolas pedagoga kvalifikācija.

1953.gada septembrī Vija nonākusi Liepājas rajona Imanta Sudmaļa bērnu namā, kur sākusi strādāt par skolotāju – audzinātāju. "Darbs divdesmitgadīgai skolotājai bērnu namā bija pamatīga dzīves skola," atklāj V.Vansoviča, "rūdījums visam manam turpmākajam dzīves ceļam."

1956.gadā viņa pārcēlusies uz dzīvi Liepājā, kur strādāja dažādās sabiedriskajās organizācijās. 1958.gadā V.Vansoviča apprecējusies, piedzimuši dēli Vents un Andis.

1963.gada martā Vija sākusi strādāt par Liepājas rajona "Apvienotā tīkla" direktori, pēc četriem gadiem, nodibinoties Stučkas rajonam, kinokomiteja viņu iecēla par Stučkas rajona kinodirekcijas, bet ar 1968. gadu – par Ogres rajona kinodirekcijas direktori, kuru viņa vadījusi 24 gadus. Šajā laikā veikti trīs kapitālie remontī, uzceltas garāžas, organizētas dažādas tikšanās ar filmu veidotājiem – operatoriem, māksliniekiem, režisoriem, aktieriem, vārda mākslas dižgariem un ievērojamiem rajona un republikas ļaudīm.

V.Vansovičai kino jomā aizritējuši 33 darba gadi. Nosaukums "Ogres Goda

pilsonis" piešķirts 1988.gada septembrī, tas atjaunots 2003.gada martā.

Šobrīd viņa strādā par Ogres Vēstures un mākslas muzeja kasieri, telpu uzraugu. Muzeja direktore Iveta Ruskule teikusi: "Vija ar savu inteliģenci, prasmi runāt ar cilvēkiem, ir jauka muzeja vizītkarte, jo tieši viņa ir pirmā, kuru satiek muzeja apmeklētāji."

Pirmās atmiņas par Ogri Vijai ir gaišas un siltas. Tās saistās ar braucieniem ciemos pie māsas Vilmas, kura dzīvoja Turkalnē, Suntažos un vēlāk Ogrē.

"Svēta man ir Latvijas zeme un daba," atklāj Goda pilsone un piebilst, ka viņas spēks un izturība nākusi no viņas tuviniekiem, no zemes, meža, no debesīm,

kokiem, upēm un putniem. "Dabā es smeļos dvēseliskumu," viņa saka. Vislielāko prieku Vija gūstot no ziediem, dzejas, darba dārzā, lasot grāmatas un ikdienā iepazīstot patiesus cilvēkus. Vija tic liktenim un sargeņģeļiem. "Lai es katram šūpulī ieliek savu laimes taku. Man pieder nodzīvotais laiks, prieks, uztraukums, sapņi, asaras – viss cilvēciskais. Un godīgi veiktais darbs ir visa mūža pamatā. Kino darbā pavadītie gadi – tie ir mīlestība, viss, kas lika ietrīsēties dvēseles visapslēptākajām stīgām. Kino, tā ir jūtu pasaules māksla," uzskata V.Vansoviča.

Līdzās ģimenes gados

Lidija Vītola (17.05.1942.) nākusi no Latgales puses. Mācījusies Balvu vidusskolā, 1960.gadā absolvējusi Mal'tas vidusskolu, kur aktīvi iesaistījusies sabiedriskajā dzīvē. 1976.gadā, reizē ar meitas Zandas nākšanu pasaulē, L.Vītola ieguvusi diplomu Latvijas Universitātes Tiesību zinātņu specialitātē.

Pirmie darba gadi aizritējuši mācību iestādēs – Andreja Upīša Skrīveru vidusskolā par pionieru vadītāju, pēc tam Ogres vidusskolā par pionieru vadītāju un latviešu valodas skolotāju krievu plūsmas audzēkņiem. L.Vītola strādājusi Valsts Centrālajā krājkasē un rūpnieciskās ražošanas komjaunatnes komitejā par instruktori, bet no 1966. gada 14.janvāra vada Ogres novada Dzimtsarakstu nodaļu, klātesot laulību ceremonijās, svinīgās bērnu dzimšanas apliecības izsniegšanās, ģimeņu vakaros un citos svinīgos sarīkojumos. Viņa ne tikai lietpratīgi organizē Dzimtsarakstu nodaļas darbu, bet arī vada ģimenes tradīciju ceremonijas, kuras lielākā daļa no apmeklētājiem nodēvējuši par neaizmirstamām.

Ogres novada dome nosaukumu "Ogres Goda pilsonis" viņai piešķīra 2002.gada 10.janvārī. Saskaņā ar tieslietu ministra rīkojumu 2007.gada 26. aprīlī Ogres novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāji tika piešķirti 1. pakāpes Tieslietu ministrijas (TM) Atzinības raksts un „zelta” spalva par ilggadēju, godprātīgu un iniciatīvas bagātu darbu. Ierosinājumu par Atzinības raksta piešķiršanu sniegusi TM Dzimtsarakstu departamenta direktore Ārija

Iklāva, uzsverot L.Vītolas ilggadējo un precīzo darbu, sabiedrisko aktivitāti, nozīmīgu ieguldījumu civilstāvokļa aktu reģistrācijas tiesiskuma nodrošināšanā un ģimenes prestiža celšanā.

“Esmu pateicīga liktenim, ka man, vienkāršai un trūcīgai meitenei no Latgales, bijusi iespēja strādāt tādā pilsētā kā Ogre. Šeit 1960.gada septembrī nonācu pirmo reizi un pavisam nejauši. Kad uzzināju, ka

neesmu uzņemta LU Ķīmijas fakultātē, pēc mammas ieteikuma devos uz Ogrī pie paziņām meklēt darbu. Nonācu Brīveru ģimenē. Sāku aktīvi darboties, izdevās atrast darbu,” atceras Ogres Goda pilsone. Lidija atzīst, ka viņa nekad savu pilsētu negribētu mainīt ne pret vienu citu. “Man ir prieks par katru jaunu puķi vai koku, kas parādās pilsētā,” viņa saka, “gribētu palikt šeit mūžīgi.”

AIZSAULĒ AIZGĀJUŠIE GODA PILSONI

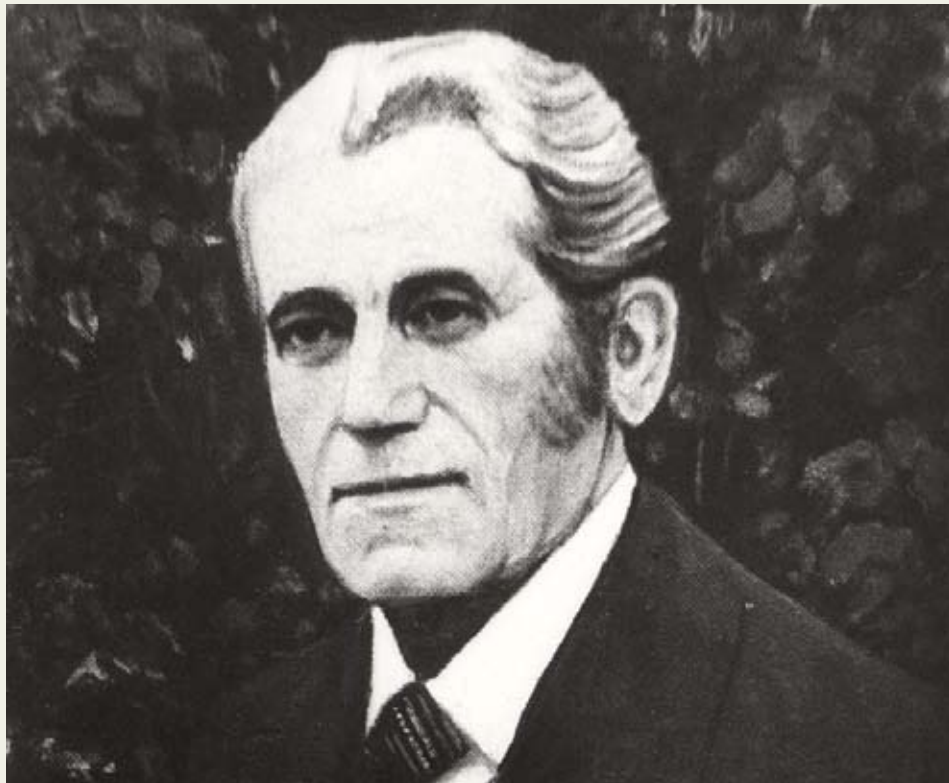
Alberts Bergmanis (01.09.1919. – 24.01.2008.)

Dzimis Kijevā, ģimenei atrodoties bēgļu gaitās. Bergmaņu ģimene Latvijā atgriezās 1922.gadā un dzīvoja Rīgā – Pārdaugavā. 1934.gadā pēc tēva traģiskas nāves Alberts bijis spiests pārtraukt mācības skolā un uzsācis darba gaitas, veicot dažādus arodus, bet visilgāk strādājis par krāšņu mūrnieku un jūrnīeku uz Latvijas tirdzniecības kuģiem. Kara laikā kuģis, uz kura atradies A.Bergmanis, jūrā uzbraucis mīnai, bet viņš laimīgā kārtā izglābies.

1944.gada oktobrī A.Bergmanis iesaukts leģionā un kā 19.divīzijas smagās artilērijas dižkareivis piedalījies kaujās. Pie Mores guvis ievainojumu galvā un nokļuvis kara hospitālī Čehijā. Pēc atveseļošanās brīvprātīgi atgriezies frontē – Kurzemes katlā, Lestenē, lai turpinātu cīnīties par dzimtenes brīvību.

1945.gadā pēc Vācijas kapitulācijas kopā ar citiem kaujas biedriem A.Bergmanis nokļuvis Pečoru filtrācijas nometnē, brīnumainā kārtā izdzīvojis. 1946.gada beigās atgriezies Rīgā. Pēc gada Alberts sastapis savu liktenīgo mīlestību – Jevgeniju, ar kuru kopdzīvē aizvadīti 59 gadi.

Lai nodrošinātu ģimenei veselīgus dzīves apstākļus un būtu lielāka iespēja realizēt savu vaļasprieku – makšķerēšanu, Bergmaņu ģimene, samainot dzīvokļus, pārcēlās uz dzīvi Ogrē. Līdz aiziešanai pensijā A.Bergmanis strādājis Ogres trikotāžas

kombinātā.

Pagājušā gadsimta 80.gadu beigās un 90.gadu sākumā viņš aktīvi iesaistījies sabiedriski politiskajā dzīvē – Ogres Politiski represēto kluba valdes darbā, kā arī bijis viens no Ogres rajona Nacionālo karavīru biedrības dibinātājiem. Līdz pat aiziešanai mūžībā bijis šīs biedrības vadītājs.

2002.gada februārī viņam piešķirts Ogres Goda pilsoņa nosaukums. Mūža profesija – elektriķis, taču Ogres Goda pilsoņa nosaukums piešķirts par Latvi-

jas Nacionālo karavīru biedrības Ogres nodaļas vadīšanu desmit gadu garumā. “Kad skatos biedrības sarakstos, skaitļi liecina, ka neviena, jaunāka par 80 gadiem, mūsu vidū vairs nav. Agrāk katru gadu Lāčplēša dienā gājām uz Brāļu kapiem – nesām valsts karogu, nolikām vainagus. Nu vairs nevienam nav spēka to izdarīt. Visiem saviem karavīriem un arī pārējiem ogrēniešiem novēlu labu veselību, ko citu vairs...”, tā 2005.gadā teicis Goda pilsonis Alberts Bergmanis.

Milda Feldmane (21.10.1910.- 18.11.2005.)

Ogrē dzīvojusi kopš 1952.gada. Ilgus gadus strādājusi Ogres bērnu kaulu tuberkulozes sanatorijā par vecāko audzinātāju, bet pēc aiziešanas pensijā kļuvusi par pilsētas dzīvokļu saimniecības pārvaldes kadru daļas vadītāju.

Kopš 1926.gada darbojusies gaidu un skautu organizācijā, pēc Latvijas atjaunošanas kļuvusi par pirmo Latvijas gaidu kustības vadītāju. Materiāli par latviešu gaidu un skautu kustību Latvijā un pasaulē pamazām krājās Ogrē un 1991.gadā tie ieguva muzeja nosaukumu – tika nodibināts Latvijas skautu un gaidu Centrālās organizācijas muzejs, ko M.Feldmane vadījusi bez atalgojuma. 1995.gadā muzejs reģistrēts Starptautiskajā muzeju sarakstā.

M.Feldmane saņēmusi V pakāpes Triju Zvaigžņu ordeni, savukārt 2002. gada maijā - Ogres Goda pilsoņa nosaukumu.

“Lai Latvija ir mūžīga un vienmēr skaista! Tev mūžam dzīvot, Latvija! Mana Dzimtene man ir mīļa, un šī mīlestība pārmantota no paaudzes paaudzē. Esmu izaudzīnājusi divus dēlus, man ir četri mazbērni un seši mazmazbērni. Savā zemē esmu laimīga,” tā M.Feldmane 2005.gadā.

Ada Jurjāne (07.05.1923.- 18.12.2003.)

Aizejot mūžībā, Ogres mūzikas skolas un 1.vidusskolas kolektīvs par savu kolēģi rakstīja: “Mūsu Jurjānīte...Ogres mūzikas skolu un klases ar padziļinātu mūzikas izpratni Ogres 1.vidusskolā ir beiguši vairāk nekā tūkstoš audzēkņu, - visi sirmo skolotāju uzrunāja tikai tā: mūsu Jurjānīte. Tā viņu sauca arī kolēģi, vecāki, neskaitāmi ogrēnieši, jo citādāk uzrunāt vienkārši nespēja. Viņa bija no tiem cilvēkiem, kuri it kā nemanāmi vadīja visu, kas ap un ar mums notika, turklāt darīja to stingri, krietni un mērķtiecīgi. Ada Jurjāne – Ogres mūzikas skolas veidotāja. Ada Jurjāne – klašu ar padziļinātu mūzikas izpratni veidotāja Ogres 1.vidusskolā, no 1971. līdz 1991.gadam tās absolvējuši ļoti daudzi jaunieši. Ikvienam viņa palīdzēja noticēt mūzikas brīnumainajām spējām darīt jūtīgāku un dziļāku dvēseli, atvērt to kā ziedu. Katru viņa prata pārliecināt par dziedātprasmi, un Ogres Kalna skola skanēja ik pavasara atskaites koncertos.

Bet sākums bija Ziemeļvidzemē. Pirmā mūzika – Alūksnes ezera viļņu dziesma krastam, niedru čuksti, vēja dziesma Eola koklē Alūksnes muižas parkā. Ceļš līdz Jurjānu Andreja “Tēvijas” svinīgumam, Bēthovena 9.simfonijas līksmei, Šopēna “Lietus lāšu” maigumam ir mērķtiecīgs, bet ne viegls. Vispirms viņa vecāku ietekmē vēlas ārstēt cilvēkus un liek galvā medicīnas māsas balto cepurīti ar dzīvības sārto krusta zīmi. Tomēr Eola kokles vilinājums ir spēcīgāks un jaunā medmāsa ver Konservatorijas durvis, lai kļūtu par kordirigenti. Apbrīnojamā

A.Jurjāne piedalās Ogres mūzikas skolas 40 gadu jubilejā 2001.gada 7.februārī

centībā un mērķtiecībā viņa virzās uz skaisto mērķi, un kopš 1956.gada Ada Jurjāne ir Ogrē, lai ieaugtu, kļūtu par savējo tik lielā mērā, ka bauda nedalītu apbrīnu un mīlestību. No viņas stingrās, kaut apbrīnojami maigās mērķtiecības baidās pat stingrie skolu direktori – Erna Pudāre, kas jauno skolotāju pieņem darbā, Heselis Abramovičs, kuru viņa pārliecina par padziļinātu mūzikas mācības nepieciešamību. Viņa prot pierunāt līdzīgi domājošos, un viss aiziet. Reizēm šķiet – kā uz burves mājienu. To, cik enerģijas, darba, pacietības un laika tas prasa, zina tikai tuvākie. Bet Jurjānīte, aizgājusi pensijā, dibina kori “Atvasara” un lepna to diriģē ne tikai Ogrē. Mūzika ir viņas dzīvesveids.

Pirmās brīvvalsts laikā jauniņā meitene paguvusi izbaudīt gaidu kustības burvību, pēc Latvijas valstiskuma atjaunošanas organizē kopā ar M.Feldmani šo kustību Ogrē, iesaistot tajā jaunos savējos, kuri saprot...

Tāpēc ar tādu gandarījumu 2003.gadā Ogre uzņem ziņu par Triju Zvaigžņu ordeņa Goda zīmes piešķiršanu cienījamajai skolotājai, priecājas, kad viņai 2002.gada februārī dāvā Ogres Goda pilsones vārdu.”

Par savu Ogrī pati skolotāja reiz teikusi: “Ogre! Mana mūža taku līdzgaitniece! Gandrīz visus manus darba gadus Tu biji kopā ar mani gan priekos, gan vislielāko sāpju brīžos. Kā gan es varētu tevi nemīlēt? Vēlos, lai visi tie, kuri ir ar Tevi saistīti, tevi mīlētu, par Tevi gādātu un ik dienas Tevi skaistāku veidotu! Lai Tu būtu stipro, gudro un laimīgo pilsēta!”

Jānis Līmans (05.04.1939. – 21.01.2002.)

Dzimis Preiļu rajona Gailīšu ciemā, zemnieku ģimenē. Ar ķīmiju aizrāvēs tikai vidusskolā. Studējis Daugavpils Pedagoģiskā institūta Dabas zinātņu fakultātē, ieguvis ķīmijas, bioloģijas un lauksaimniecības pamatu pedagoga specialitāti. Pēc tam, kad 1962.gadā viņu, Daugavpils Pedagoģiskā institūta studentu, dekāns G.Gulbis ieteicis darbam Ogres vidusskolā, tikai divi dienesta gadi jauno skolotāju aizsaukuši projām. Viss mūžs aizvadīts Ogres kalna skolā, viņa vienīgajā darbavietā. Atmiņās par savu pirmo ceļu uz 1.vidusskolu J.Līmans rakstījis: “Atceros braucienu uz Ogrī un kāpšanu kalnā uz šo Gaismas pili, sarunu ar direktoru Abramoviču, mācību pārzinēm Rudzīti un Kronbergu, kura pareģoja, ka te sāksies mana karjera.”

Ogres 1.vidusskolas skolotāji savu kolēģi raksturojuši šādiem vārdiem: “J.Līmans ir skaistuma baudītājs: ziedos slīgst viņa dārzs, un tikpat uzmanīgi viņš kopj arī savu dvēseli. Jaunībā spēlējis Ogres Tautas teātrī, arī vēlāk saglabājis mīlestību uz teātri.” Vairākus gadus J.Līmans bijis rajona ķīmijas skolotāju metodiskās apvienības vadītājs. Četrus gadus strādājis par direktora vietnieku mācību darbā. Skolotājs ir bijis prakses vadītājs vairākiem topošajiem pedagogiem, piedalījies Medicīnas akadēmijas studentu uzņemšanas komisijā. Četrus gadus viņš bijis skolas arodbiedrības VK priekšsēdētājs. Vasarās vadījis dažādas skolēnu nometnes – gan sporta, gan darba un atpūtas.

J.Līmans viņa audzēkņu atmiņās

palicis kā stingrs skolotājs, ar labu humora izjūtu, taisnīgs, enerģijas pilns un pacietīgs.

1970.gada martā J.Līmans saņēmis krūšu nozīmi “Teicamnieks tautas izglītības darbā” kā labākais skolotājs, audzinātājs un zinātniskais darbinieks. Par nopelniem Latvijas labā ar Triju Zvaigžņu ordeni apbalvots 1999.gada 7.aprīlī. Ogres Goda pilsoņa nosaukums Jānim Līmanam piešķirts pēc nāves – 2002.gada 7.februārī par ieguldījumu jaunās paaudzes izglītošanā un audzināšanā. Apbalvošanai viņu izvirzīja Ogres 1.vidusskolas kolektīvs.

Augusts Meijers (19.02.1923. – 13.10.2002.)

Dzimis Kangaru kalnu novadā, Ropažos, mežsargu ģimenē. Trīsdesmitajos gados viņa tēvs iepircis zemi Ikšķiles pagasta Turkalnē, taču saimniekot kopā ar tēvu šeit ilgi nav iznācis. To pārtrauca padomju okupācija un karš. Nācis iesaukums leģionā, cīņas frontē, izlūka gaitas 15.divīzijas sastāvā, ievainojums, īslaicīga darbība ģenerāļa Kureļa formējumā. Pēc kara turpinājis ierasto mežkopja darbu. Sniedzis atbalstu nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem, taču arī viņam neizdevies izvairīties no nodevības. 1950.gadā sekojis apcietinājums, piespriests 25 gadu ieslodzījums. Ceļā no Vaņinas ostas uz Magadānu viņš bijis to cilvēku vidū, kurš rīkojis sacelšanos un mēģinājis pārņemt katordznieku kuģi. Sekojusi nodevība. A.Meijeru kopā ar citiem dumpiniekiem nogādāja ar kuģi apkārt Čukču pussalai urāna raktuvēs Janas upes grīvā Deputatskā, kas ir līdzvērtīga nāves spriedumam. Sals, bads, liktenbiedru līķu kaudzes... Tomēr brīnumainā kārtā A.Meijers izdzīvojis. Par šo ciešanu pilno laiku, aiz cilvēcīguma robežas pārdzīvoto, saglabātas atmiņas septiņās biezās, blīvi pierakstītās kladēs.

Pēc pieciem katorgas gadiem A.Meijers atgriezies dzimtenē. Visu dzīvi viņš ir saglabājis mīlestību pret dzimteni un līdz mūža beigām bijis aktīvs cīnītājs par latviešu tautas nacionālajām vērtībām. Atmodas laikā bijis Vides aizsardzības kluba, LNNK, Tautas frontes, zemessardzes, Politiski represēto apvienības un citu

nacionālo organizāciju pirmajās rindās. Sabiedrība augsti novērtējusi A.Meijera ieguldījumu nacionālās domāšanas izkopšanā un sabiedriskajā darbībā.

Par ogrēnieti A.Meijers kļuvis pagājušā gadsimta 60.gadu beigās. Lai-kabiedri viņu raksturo kā nelokāmu, pilnu apņēmības un labas spīts. Pratis lieliski saliedēt un saturēt kopā politiski

represētos. 1997.gadā viņam piešķirts godpilnais apbalvojums – Triju Zvaigžņu ordenis, 2002.gada februārī – nosaukums “Ogres Goda pilsonis”.

Politiski represētie Augustu Meijeru dēvējuši par savu Dzimtenes Lielo Lāčplēsi. Viņš bijis vadītājs, ar kuru varēja lepoties. A.Meijers teicis: “Būsim tik sīksti, kādi bijām Krievzemes

plašumos, kad cīnījāties par kailo dzīvību, kad kara laukos cīnījāties pret Latvijas ienaidniekiem. Mēs bijām Latvijas zemes saimnieki, un ja mēs, vecā paaudze, vēl spēsim būt aktīvi cīnītāji, tad, iespējams, ka to sapratīs arī tie, kam šodien jāceļ Latvijas valsts.”

Džons des Tombe (09.06.1938. – 2005.)

Dzimis Hengelo. 1956.gadā beidzis vidusskolu un iestājies Utrehtas Valsts universitātē, kur 1969.gadā viņš ieguvis doktora grādu matemātikā un dabas zinātnēs. Pēc tam Džons des Tombe strādājis savā universitātē kā zinātniskais līdzstrādnieks. 1981.gadā viņš iecēlts par Hengelo pašvaldības higiēnas departamenta direktoru, vēlāk kļuvis par projektu vadītāju vides jautājumos.

Drīz pēc tam, kad Latvija atguva neatkarību, Henglo pilsētas vadība centās veidot sadarbību ar Ogrī, kur vadošo lomu ieņēma tieši Dž. des Tombe. Pēc viņa iniciatīvas fonds Ogre - Hengelo tika dibināts 1999. gadā. Tā mērķis bija un aizvien ir veicināt, koordinēt un saglabāt kontaktus starp abu pašvaldību iestādēm un organizācijām. Fonda valdē tika iekļauts arī radošais centrs Krea un Hengelo mūzikas skola, kurā kādreiz trombona spēli bija apguvis pats Dž. des Tombe. Sadarbība turpinājās vairākās nozarēs.

“Esmu Ogres patriots,” viņš mēdza teikt, un tie nebija tikai formāli pieklājības vārdi. Džons des Tombe bija tas, kurš tieši Ogrei palīdzēja iet Eiropas apritē laikā, kad mūsu valsts pirmajos neatkarības gados Eiropa mums vēl likās tāla un neaizsniedzama. Pateicoties viņa apskaužamajai enerģijai, plašajām zināšanām, patiesajai vēlmei palīdzēt mums iepazīt Eiropas valstu demokrātijas principus, mēs sākam izprast lietas, kas agrāk bija

svešas un nesaprotamas.

Džons des Tombe Ogres pašvaldības darbiniekus ievadīja projektu gudrībās, veicināja sakaru veidošanos ar Nīderlandes pašvaldību asociāciju, mudināja iesaistīties starptautiskajā Rotari kustībā un izveidot Rotari klubu Ogrē, palīdzēja Ogres rajona slimnīcai mūsdienīgu ierīču iegādē un sadarbības veicināšanā ar Zvolles slimnīcu Nīderlandē, iesaistīja Ogres pašvaldības, iestāžu un uzņēmumu speciālistus, kā arī sabiedrisko organizāciju darbiniekus zināšanu apgūvē Nīderlandē, rosināja uz sadarbību Hengelo un Ogres mākslas un mūzikas skolas, savā pilsētā izveidoja nevalstisko organizāciju "Ogre – Hengelo". Tas ir tikai neliels Džona des Tombes darbu uzskaitījums Ogres pilsētas labā.

2002.gada 7.februārī domes sēdē deputāti nolēma piešķirt viņam Ogres Goda pilsoņa nosaukumu par ieguldījumu Ogres pilsētas attīstībā un abu pilsētu sadarbības nostiprināšanā, kā arī par Ogres pilsētas tēla popularizēšanu Nīderlandē. Ar Ogres Goda pilsoņa titulu Dž. Des Tombe ļoti lepojies.

Ogres Goda pilsonis mūžībā aizgājis pirms trim gadiem, nepilnu 66 gadu vecumā.

Ikviens ogrēnietis, kurš pazina Džonu des Tombi, vienmēr gaišā atmiņā paturēs šo optimistisko, darbīgo un gaišo cilvēku.

Rasma Zaķe (23.02.1932. – 24.08.2008.)

Ir dzimusi un visu mūžu dzīvojusi Ogrē, Meža prospektā 16. Rasma māte bijusi mājsaimniece, bet tēvs strādājis Ķeguma HES, bijis ūdenslīdzētājs. Ģimenē kopā ar Rasmu auguši vēl divi brāļi un divas māsas.

Pirmās atmiņas par Ogrī māksliniecei saistījušās ar savas mājvietas apkārtni, kur šobrīd esošā Ogres ģimnāzijas sporta laukuma vietā pleties purvs, kurā ligzdojušas pīles. Šeit Rasma ar vīru gaidījuši atgriežamies pirmos pavasara putnus.

Skolas gadus māksliniece aizvadījusi Ogres 1.vidusskolā. 1966. gadā viņa beigusi Mākslas akadēmijas grafikas nodaļu, diplomdarbā izstrādājot plakātu sēriju "Atpūtas iespējas LPSR", pēc kā viņu pamanījis galvenais Latvijas Valsts izdevniecības plakātu pasūtītājs. Līdz pat 1991.gadam gan ar tīrāžētiem, gan oriģinālplakātiem viņa aktīvi piedalījies visās LPSR, Baltijas republiku, Vissavienības izstādēs. Nereti viņas darbi iekļauti arī uz ārvalstīm sūtāmo kolekcijās. "Plakāts – tas ir lozungs, aicinājums, uzruna, kuru paplašina ar konkrētu attēlu palīdzību," uzskatīja R.Zaķe.

Savu rokrakstu māksliniece neatrada uzreiz. Kopš pirmsakadēmijas laikiem viņu valdzinājis linogriezums ar materiāla raupjumu,

Ogres novada domes priekšsēdētāja vietniece V.Pūķe māksliniecei pasniedz Ogres Goda pilsoņa apbalvojumu

monumentalitāti, lakonismu, kas eta ar minimālu krāsu skaitu, jo beigu beigās izrādījies noderīgs toreiz poligrāfijas iespējas nepieļāva vairāk par četrām krāsām, ko "ielu mākslu". Tā R.Zaķe nonākusi bagātināja ar tautasdziesmu četr- pie vienkārša, izteismīga silu- rindēm. Linogriezumā darināti

vairāku grāmatu vāki un ilustrācijas. “Linogriezums izrādījās izcili piemērots manai izpratnei par to, kādam jābūt plakātam,” atklājusi māksliniece, “vēlāk, paplašinoties

poligrāfijas iespējām, joprojām zīmēju plakātu oriģinālus, kas reizē bija arī sagataves tiražēšanai – smagnējām, tumšām līnijām un skopiem krāsu laukumiem.”

Ogres Goda pilsonei no mākslas virzieniem sirdij tuvākais bijis impresionisms, īpaši šī virziena mākslinieki Van Gogs un Gogēns. “Visu prakses laiku varēju nostāvēt Ermitāžā pie šo mākslinieku darbiem – vērot un censties saprast, ko mākslinieki gribējuši teikt,” atklājusi māksliniece.

R.Zaķe strādājusi Dekoratīvās Mākslas kombinātā, darinot vizuālo noformējumu fabrikas “Uzvara” produkcijai, zīmējumus skaņu plašu “Melodija” apvākiem, kalendārus un bloknota vākus uzņēmumam “Latvijas papīrs”.

Māksliniece piecus gadus strādājusi Ogres Vēstures un mākslas muzejā, kur ar bērniem no 1. līdz 4.klasei veidojusi mākslas projektus, mudinājusi skolēnus nebaidīties un apmeklēt muzeju, analizēt un iedziļināties gleznās.

Vēl īsi pirms aiziešanas mūžībā R.Zaķei bija daudz jaunu ideju un viņa nerima strādāt. “Pēdējā laikā, kad neēju studijās dabā, bet strādāju darbnīcā, atklāju, ka niķīgo akvareli var sadalīt ar pastelkrāsiņiem. Savā laikā tapušās dabas studijas tagad izmantoju pastēļos kā pamatgleznojumu, un šo abu tehniku veiksmīga apvienošana slēpj vēl daudz dažādu iespēju un pārsteigumu.” Nosaukums “Ogres Goda pilsonis” māksliniecei Rasmai Zaķei piešķirts 2004.gada novembrī.

Johans Volfgans Gēte reiz teicis: “Nekas nav pasaulē dārgāks par sirdi, kas spējīga mīlēt un aizraut.” Šķiet, ka šie vārdi veltīti cilvēkiem, kuri savā dzīvē paveikuši ko lielu, turklāt to darījuši un vēl aizvien dara ar lielu mīlestību un degsmi, savai sirdslietai veltot visu dzīvi, visu savu mūžu.

Šie ir cilvēki, kurus dzīves ceļš vedis no Lielās skatuves cauri dziesmai, dejai, Dieva mīlestībai, cauri zināšanām, gādājot par kultūras un sabiedriskās dzīves attīstību līdz pat rūpēm par savu zemi, savu pilsētu. Gluži kā bites seko instinktiem un vāc medu, ik dienu tam veltot visu savu spēku, arī mūsu goda ogrēnieši sekojuši savam aicinājumam – mācīt, attīstīt, kopt, ārstēt, veidot, rūpēties, uzklāst, palīdzēt, radīt, atklāt. Strādāt.

Tiekoties ar katru šajā grāmatiņā aprakstīto cilvēku, kļuva par vienu dzīvi, par vienu Lielu mūžu bagātāka. Un dzirksts, kāda mirdzēja katra šī cilvēka acīs, runājot par to, kā viņam gājis, patiešām pārņēma un aizrāva. Apbrīnojama ir dziesma, kas bērniībā dzirdēta, dvēselē glabāta, birtin izbirusi kā sirdī lolots un ilgi mīlēts zelta grauds. Apbrīnojama ir dziesma, kura piedzimusi no sāpēm un veselās dzīves. Apbrīnojams ir tas spēks un pacietība, ticība un mīlestība, ar kādu kopta sava zemīte, tā sagādājot prieku ne tikai sev vien, bet daudziem citiem. Arī tiem, kuri no tālām zemēm braukuši. Brīnums ir zināšanas un padoms, kas dots mazajam cilvēkbērnam, pasaulē aizejot. Dots tāpat vien, neko neprasot. Neaprakstāms ir tas brīdis, kad, pārcilājot aizgājušo dienu “ziedu laikus”, ar smaidu un siltām atmiņām iespējams atdzīvināt brīdi, kad uz skatuves stāvot, pēc izrādes pielūdza un aplaudēja skatītāju tūkstoši.

Vairums no šiem cilvēkiem pieredzējuši kara laiku – drūmu, skumjām un bēdām tītu, tomēr ikviens spējis turpināt iesākto ceļu, aizvien saglabājot gaišumu, ticību un dzīvotprieku. Nu savu senču pēdas min nākamās paaudzes, nereti ar patiesu lepnumu turpinot un attīstot savu vecāku un vecvecāku iesākto. Mums ir ar ko lepoties.

Daudzi no Ogres Goda pilsoņiem vēl aizvien strādā, lai dotu un palīdzētu. Diemžēl par vairākiem nu jau stāsta tikai paveiktais un siltas atmiņas. Bet viņi visi bijuši un ir gluži kā ziedi, kuru lapu vainagam veroties, tie kļuvuši aizvien krāšņāki.

*Baiba Trumekalne,
Ogres novada domes preses sekretāre*

Grāmatiņas tapšanas gaitā palīdzēja laikraksts “Ogres Vēstis”, Ogres 1.vidusskola,
paldies arī Ivaram Kaļķim un Ogres rajona politiski represēto klubam, Gunai Kriškānei, Ivetai Mizei, VSIA Paula Stradiņa Kīniskās universitātes slimnīcas Komunikāciju nodaļas sabiedrisko attiecību speciālistei Ievai Lapsai,
Nātalijai Ketnerei un Jānim Meijeram.

OGRES LEPNUMS

